RAMAN TUTORIAL • EXAM PREPARATION SERIES

INDIAN GEOGRAPHY
CHAPTER 01

ಭಾರತದ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ
ಅಧ್ಯಾಯ ೧

India: Location, Size, Extent, Boundaries and Global Importance

ಭಾರತ: ಸ್ಥಾನ, ಗಾತ್ರ, ವಿಸ್ತಾರ, ಗಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಮಹತ್ವ

80 CLEARLY SEQUENCED PAGES | ENGLISH + ಕನ್ನಡ | CONCEPT NOTES | 25 MCQs + ANSWERS

KPSC • KEA FDA/SDA • GPSTR • HSTR • PSTR • Competitive Examinations

Raman Tutorial 8217670405-6361153623

A Chapter That Follows a Sequence

ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಧ್ಯಯನ: ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಮಹತ್ವದವರೆಗೆ

Start by understanding **where India is**; then study **its extent**, **the role of latitude**, **time and longitude**, **land borders**, **coasts and islands**, and finally **India's global connections**.

ಮೊದಲು ಭಾರತ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ವಿಸ್ತಾರ, ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಪರಿಣಾಮ, ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಮಯ, ಭೂಗಡಿಗಳು, ಕರಾವಳಿ–ದ್ವೀಪಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ.

01	**WHERE IS INDIA?** ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ ತಿಳಿಯೋಣ	3–12
02	**HOW BIG IS INDIA?** ಭಾರತದ ವಿಸ್ತಾರ ಎಷ್ಟು?	13–25
03	**WHY DOES LATITUDE MATTER?** ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಮಹತ್ವವೇನು?	26–35
04	**HOW DOES INDIA KEEP TIME?** ಭಾರತದ ಸಮಯ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧಾರ?	36–46
05	**WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?** ನಮ್ಮ ಭೂನೆರೆ ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು?	47–56
06	**EXPLORE THE COASTS & ISLANDS** ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಅರಿಯೋಣ	57–66
07	**INDIA'S PLACE IN THE WORLD** ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವ	67–75
08	**Exam Practice / ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ** 25 ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳು	76–80

REFERENCE BASIS

NCERT: India – Size and Location (Class IX, Contemporary India–I).
Ministry of Home Affairs: Border Management-I Division (border length figures).
PIB, Ministry of Earth Sciences, 4 Dec 2025: revised coastline and state-wise figures.

Source note: Updated measurements are dated; legacy textbook values are distinguished from revised official statistics. Border figures follow the Ministry of Home Affairs descriptions, with territorial claims identified where relevant.

WHERE IS INDIA?

TOPIC 01 / 73

The Indian Peninsula: Asia's Ocean Gateway

ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Location: India occupies the southern part of Asia and projects into the Indian Ocean.

ಸ್ಥಾನ: ಭಾರತವು ಏಷ್ಯಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದೊಳಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Region:** India is a core country of South Asia, with land and maritime links to neighbouring regions.
  ಪ್ರದೇಶ: ಭಾರತ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೂ ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ.

- **Significance:** Its peninsula connects western and eastern Indian Ocean routes.
  ಮಹತ್ವ: ಭಾರತದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪವು ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The same geographical position supports trade, cultural exchange and security, but also creates responsibilities along land borders and coasts.

• ಇದೇ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನವು ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಜೊತೆಗೆ ಭೂಗಡಿ ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

• A peninsula is a landmass surrounded by water on three sides, not on all four sides.

• ಮೂರು ಕಡೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ನೀರಿದ್ದರೆ ಅದು ದ್ವೀಪ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Identify India as a South Asian country, not a Southeast Asian country.

ಭಾರತವು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶ; ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶವಲ್ಲ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗಮನಿಸಿ.

NEXT → The Northern–Eastern Location Code / ಎರಡು ಅರ್ಧಗೋಳಗಳು

WHERE IS INDIA?

The Northern–Eastern Location Code

ಎರಡು ಅರ್ಧಗೋಳಗಳು

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Northern: Mainland India lies north of the Equator, so its latitude is written N.

ಉತ್ತರ: ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗವು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಷಾಂಶವನ್ನು N ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Eastern:** India lies east of Greenwich, so its longitude is written E.
  ಪೂರ್ವ: ಭಾರತವು ಗ್ರೀನಿಚ್ ರೇಖೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು E ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

- **Inference:** The pairing N and E locates India in the northeastern hemisphere quadrant.
  ನಿರ್ಣಯ: N ಮತ್ತು E ಸೂಚನೆಗಳು ಭಾರತವನ್ನು ಈಶಾನ್ಯ ಅರ್ಧಗೋಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A hemisphere is half of the globe; Equator and Prime Meridian are different reference lines dividing it in different ways.

• ಅರ್ಧಗೋಳ ಎಂದರೆ ಭೂಗೋಳದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ; ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ರೇಖಾಂಶವು ವಿಭಿನ್ನ ಉಲ್ಲೇಖ ರೇಖೆಗಳು.

• A coordinate such as **20°N**, **80°E** includes both latitude and longitude; neither alone specifies an exact point.

• **20°N**, **80°E** ಎಂಬ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶ ಎರಡೂ ಇವೆ; ಒಂದೇ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕದಿಂದ ನಿಖರ ಸ್ಥಳ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Never confuse the Equator (0° latitude) with Greenwich (0° longitude).

ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ (0° ಅಕ್ಷಾಂಶ) ಮತ್ತು ಗ್ರೀನಿಚ್ (0° ರೇಖಾಂಶ) ನಡುವೆ ಗೊಂದಲ ಬೇಡ.

NEXT → Latitude: Position from the Equator / ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಅರ್ಥ

WHERE IS INDIA?

Latitude: Position from the Equator

ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಅರ್ಥ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Definition: Latitude is angular distance north or south of the Equator.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಅಕ್ಷಾಂಶವು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣದ ಕೋನೀಯ ದೂರವಾಗಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Range:** Values run from 0° at the Equator to 90° at either pole.
  ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ 0° ಇಂದ ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ 90° ವರೆಗೆ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಇರುತ್ತದೆ.

- **Parallels:** Lines joining equal latitude values run broadly east–west and never meet.
  ಸಮಾಂತರ ವೃತ್ತಗಳು: ಸಮಾನ ಅಕ್ಷಾಂಶದ ರೇಖೆಗಳು ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಹರಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Latitude explains broad differences in solar energy, daylight and climate as one moves north or south.

• ಉತ್ತರ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ, ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

• One degree of latitude corresponds to roughly **111 km**, although Earth is not a perfect sphere.

• ಒಂದು ಅಕ್ಷಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿ ಸುಮಾರು **111** ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ಸಮಾನ; ಆದರೆ ಭೂಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೋಳಾಕಾರವಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Latitude is not measured east or west; that is the job of longitude.

ಅಕ್ಷಾಂಶವನ್ನು ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ರೇಖಾಂಶದ ಕಾರ್ಯ.

NEXT → Longitude: Position from Greenwich / ರೇಖಾಂಶದ ಅರ್ಥ

WHERE IS INDIA?

Longitude: Position from Greenwich

ರೇಖಾಂಶದ ಅರ್ಥ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Definition: Longitude is angular distance east or west of the Prime Meridian.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ರೇಖಾಂಶವು ಮೂಲ ರೇಖಾಂಶದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕೋನೀಯ ದೂರ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Range:** Longitude extends from 0° to 180° E or W.
  ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ರೇಖಾಂಶವು 0° ಇಂದ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ 180° ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

- **Meridians:** All meridians meet at the poles, unlike parallels of latitude.
  ರೇಖಾಂಶ ವೃತ್ತಗಳು: ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Longitude determines local solar-time differences because Earth rotates eastward.

• ಭೂಮಿ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆ ತಿರುಗುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ರೇಖಾಂಶ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

• The distance represented by 1° longitude becomes smaller toward the poles and is greatest at the Equator.

• ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ರೇಖಾಂಶದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ದೂರ ಧ್ರುವಗಳ ಕಡೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಬಳಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Time-zone questions usually require longitude, not latitude.

ಸಮಯ ವಲಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೇಖಾಂಶ ಬೇಕು; ಅಕ್ಷಾಂಶವಲ್ಲ.

NEXT → Two Lines, Two Directions / ಅಕ್ಷಾಂಶ–ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆಗಳ ಹೋಲಿಕೆ

WHERE IS INDIA?

Two Lines, Two Directions

ಅಕ್ಷಾಂಶ–ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆಗಳ ಹೋಲಿಕೆ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Shape: Parallels form circles; meridians are half-circles connecting two poles.

ಆಕಾರ: ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ; ರೇಖಾಂಶಗಳು ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅರ್ಧವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Direction:** A latitude line runs east–west but measures north–south position.
  ದಿಕ್ಕು: ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖೆ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಸಾಗಿದರೂ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.

- **Direction:** A longitude line runs north–south but measures east–west position.
  ದಿಕ್ಕು: ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಸಾಗಿದರೂ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Separating the line's orientation from the direction it measures is essential for solving map-based questions.

• ರೇಖೆಯ ಸಾಗುವ ದಿಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅದು ಅಳೆಯುವ ದಿಕ್ಕಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿದರೆ ನಕ್ಷೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದು.

• The Equator is the longest parallel. Other parallels shrink toward the poles.

• ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯು ಅತಿ ಉದ್ದದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ವೃತ್ತ; ಧ್ರುವಗಳತ್ತ ಇತರ ವೃತ್ತಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತವೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

A north–south line on a map usually represents a meridian, not a parallel.

ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಹೋಗುವ ರೇಖೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೇಖಾಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

NEXT → The Equator and Prime Meridian / ಶೂನ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ರೇಖೆಗಳು

WHERE IS INDIA?

The Equator and Prime Meridian

ಶೂನ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ರೇಖೆಗಳು

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Equator: It is 0° latitude and separates northern and southern hemispheres.

ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ: ಇದು 0° ಅಕ್ಷಾಂಶವಾಗಿದ್ದು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅರ್ಧಗೋಳಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Prime Meridian:** It is 0° longitude and passes through Greenwich, London.
  ಮೂಲ ರೇಖಾಂಶ: ಇದು 0° ರೇಖಾಂಶವಾಗಿದ್ದು ಲಂಡನ್‌ನ ಗ್ರೀನಿಚ್ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

- **Reference system:** Other coordinates are measured relative to these two lines.
  ಉಲ್ಲೇಖ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಇತರ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳನ್ನು ಈ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Zero lines allow different countries to use a single global geographic coordinate system.

• ಶೂನ್ಯ ರೇಖೆಗಳು ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಜಾಗತಿಕ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

• The Equator is an imaginary line; it is not a national boundary or a physical mark across the planet.

• ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆ; ಅದು ದೇಶದ ಗಡಿಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಗುರುತಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

India does not cross either 0° latitude or 0° longitude.

ಭಾರತದ ಮೂಲಕ 0° ಅಕ್ಷಾಂಶವಾಗಲಿ 0° ರೇಖಾಂಶವಾಗಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

NEXT → Read Coordinates with Confidence / ಡಿಗ್ರಿ–ನಿಮಿಷ–ಸೆಕೆಂಡುಗಳು

WHERE IS INDIA?

Read Coordinates with Confidence

ಡಿಗ್ರಿ–ನಿಮಿಷ–ಸೆಕೆಂಡುಗಳು

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Notation: One degree equals 60 angular minutes, and one minute equals 60 angular seconds.

ಸಂಕೇತ: ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ 60 ಕೋನೀಯ ನಿಮಿಷಗಳು; ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ 60 ಕೋನೀಯ ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Example:** 82°30′E means eighty-two degrees and thirty minutes east longitude.
  ಉದಾಹರಣೆ: 82°30′E ಎಂದರೆ 82 ಡಿಗ್ರಿ 30 ನಿಮಿಷ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ.

- **Conversion:** 30′ equals 0.5°, making 82°30′ equal to 82.5°.
  ಪರಿವರ್ತನೆ: 30′ ಎಂದರೆ 0.5°; ಆದ್ದರಿಂದ 82°30′ ಎಂದರೆ 82.5°.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Do not mistake angular minutes for clock minutes; they are different units although both use sixty subdivisions.

• ಕೋನೀಯ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾರದ ನಿಮಿಷ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಳತೆಗಳು; ಎರಡರಲ್ಲೂ ಅರವತ್ತು ಉಪವಿಭಾಗಗಳಿವೆ ಅಷ್ಟೇ.

• A point at **23°30′N** is at **23.5°N**; this is the conventional school-level value for the Tropic of Cancer.

• **23°30′N** ಎಂದರೆ **23.5°N**; ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮಟ್ಟದ ಮೌಲ್ಯ ಇದೇ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Compute 82°30′ as 82.5°, not as 82.30°.

82°30′ ಅನ್ನು **82.5°** ಎಂದು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ; **82.30°** ಎಂದು ಅಲ್ಲ.

NEXT → Degrees Are Not Always Kilometres / ಕೋನೀಯ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಭೂದೂರ

WHERE IS INDIA?

Degrees Are Not Always Kilometres

ಕೋನೀಯ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಭೂದೂರ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Angle: Coordinate differences are angles at Earth's centre, not direct distances in kilometres.

ಕೋನ: ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಭೂಮಿಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಕೋನ; ಅದು ನೇರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವಲ್ಲ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Latitude:** A change of 10° latitude implies about 1,110 km of north–south distance.
  ಅಕ್ಷಾಂಶ: 10° ಅಕ್ಷಾಂಶದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸುಮಾರು 1,110 ಕಿ.ಮೀ. ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ದೂರ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

- **Longitude:** East–west kilometre distance also depends on latitude.
  ರೇಖಾಂಶ: ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವು ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಮೇಲೂ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• This is why two countries spanning the same number of longitude degrees need not have equal physical east–west widths.

• ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ರೇಖಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ನೈಜ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಅಗಲ ಸಮಾನವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

• At latitude φ, one longitude degree is roughly **111 km** multiplied by cos(φ).

• φ ಅಕ್ಷಾಂಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೇಖಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಯ ದೂರವು ಸುಮಾರು **111** × cos(φ) ಕಿ.ಮೀ. ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

For time calculations use angular longitude; for travel distance account for Earth's curvature.

ಸಮಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೋನೀಯ ರೇಖಾಂಶ ಬಳಸಿರಿ; ಪ್ರಯಾಣದ ದೂರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ವಕ್ರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರಿ.

NEXT → One Grid, Exact Locations / ಭೌಗೋಳಿಕ ಜಾಲ

WHERE IS INDIA?

One Grid, Exact Locations

ಭೌಗೋಳಿಕ ಜಾಲ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Grid: The intersection of one parallel and one meridian locates a point.

ಜಾಲ: ಒಂದು ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಒಂದು ರೇಖಾಂಶದ ಛೇದನಬಿಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Map reading:** The latitude coordinate is conventionally written before longitude.
  ನಕ್ಷೆ ಓದು: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲು ಅಕ್ಷಾಂಶ, ನಂತರ ರೇಖಾಂಶ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

- **Precision:** More decimal places or smaller angular units indicate a more precise coordinate.
  ನಿಖರತೆ: ಹೆಚ್ಚಿನ ದಶಮಾಂಶ ಸ್ಥಾನಗಳು ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಕೋನೀಯ ಘಟಕಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಖರತೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Coordinates are foundational for GPS, disaster response, navigation and thematic mapping.

• ಜಿಪಿಎಸ್, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ದಿಕ್ಕು ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿವೆ.

• A location can have a precise coordinate even when its administrative name changes.

• ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬದಲಾದರೂ ಆ ಸ್ಥಳದ ನಿಖರ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ ಉಳಿಯಬಹುದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

A latitude without longitude identifies an entire parallel, not a unique city.

ರೇಖಾಂಶವಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃತ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ; ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಗರವನ್ನಲ್ಲ.

NEXT → Absolute vs Relative Location / ನಿರಪೇಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ

WHERE IS INDIA?

Absolute vs Relative Location

ನಿರಪೇಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ

Globe, coordinates and relative location

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Absolute: India's coordinates describe location independent of neighbouring countries.

ನಿರಪೇಕ್ಷ: ಭಾರತದ ಅಕ್ಷಾಂಶ-ರೇಖಾಂಶಗಳು ನೆರೆಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಸ್ಥಾನ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Relative:** India is south of the Himalayas and north of the Indian Ocean.
  ಸಾಪೇಕ್ಷ: ಭಾರತ ಹಿಮಾಲಯಗಳ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಇದೆ.

- **Application:** Relative location helps explain trade routes, access and strategic relationships.
  ಅನ್ವಯ: ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗ, ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Geographical analysis is strongest when it combines exact coordinates with connections to surrounding land and sea.

• ನಿಖರ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಭೂ-ಸಮುದ್ರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ.

• "Near the Indian Ocean" is relative location; "**20°N**, **80°E**" is absolute location.

• "ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಬಳಿ" ಎಂದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ; "**20°N**, **80°E**" ಎಂದರೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Distinguish 'where?' (coordinates) from 'relative to what?' (neighbours).

'ಎಲ್ಲಿ?' (ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ) ಮತ್ತು 'ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ?' (ನೆರೆಹೊರೆ) ಭೇದಿಸಿ.

NEXT → Discover India's North–South Limits / ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ವಿಸ್ತಾರ

HOW BIG IS INDIA?

Discover India’s North–South Limits

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ವಿಸ್ತಾರ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Southern bound: Mainland India begins near 8°4′N.

ದಕ್ಷಿಣ ಗಡಿ: ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗವು ಸುಮಾರು 8°4′N ಅಕ್ಷಾಂಶದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Northern bound:** The standard NCERT range extends to 37°6′N.
  ಉತ್ತರ ಗಡಿ: ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 37°6′N ವರೆಗೆ ಇದೆ.

- **Span:** The difference is 29°2′, often rounded to about 29° or 30° in general explanations.
  ವ್ಯತ್ಯಾಸ: 29°2′ ಆಗಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 29° ಅಥವಾ 30° ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• This north–south spread creates variation in temperature, sun angle and length of daylight among Indian regions.

• ಈ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಭಾರತದ ಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ, ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಕೋನ ಮತ್ತು ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ.

• The **8°4′N** figure is for the mainland; India's island territory extends farther south.

• **8°4′N** ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ; ಭಾರತದ ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿವೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

In an MCQ, check whether the question says 'mainland' or 'Indian Union'.

ಎಂಸಿಕ್ಯೂ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ 'ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ' ಅಥವಾ 'ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ' ಯಾವುದು ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ.

NEXT → Discover India’s East–West Limits / ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ರೇಖಾಂಶ ವಿಸ್ತಾರ

HOW BIG IS INDIA?

Discover India's East–West Limits

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ರೇಖಾಂಶ ವಿಸ್ತಾರ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Western bound: The NCERT range begins at 68°7′E.

ಪಶ್ಚಿಮ ಗಡಿ: ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 68°7′E ರಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Eastern bound:** It ends at 97°25′E.
  ಪೂರ್ವ ಗಡಿ: ಇದು 97°25′E ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

- **Span:** The difference is 29°18′ of longitude.
  ವ್ಯತ್ಯಾಸ: 29°18′ ರೇಖಾಂಶದ ವಿಸ್ತಾರ ಇದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Longitude extent primarily explains the difference in local solar times between western and eastern India.

• ರೇಖಾಂಶದ ವಿಸ್ತಾರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

• Using **4 minutes** per longitude degree gives about **117 minutes**, close to two hours.

• ಪ್ರತಿ ಡಿಗ್ರಿಗೆ **4** ನಿಮಿಷ ಬಳಸಿದರೆ ಸುಮಾರು **117** ನಿಮಿಷ ಬರುತ್ತದೆ; ಅದು ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಸಮೀಪ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

The east–west time difference is not caused by India's latitudinal width.

ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಅಗಲ ಕಾರಣವಲ್ಲ.

NEXT → The Far Northern Limit / ಉತ್ತರದ ಅತಿ ತುದಿ

HOW BIG IS INDIA?

The Far Northern Limit

ಉತ್ತರದ ಅತಿ ತುದಿ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Atlas caution: Northern extremity may be defined by claimed territory or present administrative control.

ನಕ್ಷೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ: ಉತ್ತರದ ಅತಿ ತುದಿ ಎಂದರೆ ಹಕ್ಕುಪಡೆದ ಪ್ರದೇಶವೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೇ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬದಲಾಗಬಹುದು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Textbook extent:** 37°6′N is the conventional NCERT northern latitude of India.
  ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: 37°6′N ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪರಂಪರೆಯ ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ.

- **Region:** High Himalayan and Karakoram landscapes occur near India's far north.
  ಪ್ರದೇಶ: ಭಾರತದ ದೂರದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಕಾರಾಕೋರಂ ಪರ್ವತ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• For disputed areas, distinguish an officially claimed boundary from an internationally settled boundary.

• ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಹಕ್ಕುಹೇಳುವ ಗಡಿ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾದ ಗಡಿಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.

• Indira Col is frequently cited in traditional GK material as a northern extreme associated with India's territorial claim.

• ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ತರದ ತುದಿಯಾಗಿ ಇಂದಿರಾ ಕೋಲ್ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

A boundary question can depend on the definition and reference map used.

ಗಡಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರವು ಬಳಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರಬಹುದು.

NEXT → Kanyakumari: Mainland South / ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ

HOW BIG IS INDIA?

Kanyakumari: Mainland South

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Place: Kanyakumari in Tamil Nadu is the southern tip of mainland India.

ಸ್ಥಳ: ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Latitude:** The mainland's southern latitude is approximately 8°4′N.
  ಅಕ್ಷಾಂಶ: ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಸುಮಾರು 8°4′N.

- **Coastal setting:** The region is associated with the meeting area of the Arabian Sea, Bay of Bengal and Indian Ocean.
  ಕರಾವಳಿ ಸ್ಥಾನ: ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಇದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The 'mainland' qualifier is decisive because a point in the Nicobar Islands lies farther south.

• 'ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ' ಎಂಬ ಪದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ; ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿ ಇನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದೆ.

• Kanyakumari is not the southernmost point of the entire Indian Union.

• ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Mainland extreme = Kanyakumari; Union extreme = Indira Point.

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ತುದಿ = ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ; ಒಕ್ಕೂಟದ ತುದಿ = ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್.

NEXT → Indira Point: Beyond the Mainland / ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ

HOW BIG IS INDIA?

Indira Point: Beyond the Mainland

ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Place: Indira Point lies on Great Nicobar Island.

ಸ್ಥಳ: ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Latitude:** It is approximately 6°45′N, south of Kanyakumari.
  ಅಕ್ಷಾಂಶ: ಇದು ಸುಮಾರು 6°45′N ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಗಿಂತ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದೆ.

- **Disaster link:** The 2004 Indian Ocean tsunami caused local subsidence and coastal changes.
  ವಿಪತ್ತು ಸಂಬಂಧ: 2004ರ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸುನಾಮಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂ ಕುಸಿತ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಭವಿಸಿದವು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Island territories enlarge India's north–south geographical reach beyond the mainland coordinates used in school chapters.

• ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಿಂತ ಭಾರತದ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಭೌಗೋಳಿಕ ತಲುಪು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

• Indira Point was historically known as Pygmalion Point.

• ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗೆ ಹಿಂದೆ ಪಿಗ್ಮೇಲಿಯನ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇತ್ತು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Never select Kanyakumari when asked for the southernmost point of India including islands.

ದ್ವೀಪಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

NEXT → The Western Edge / ಪಶ್ಚಿಮದ ಅತಿ ತುದಿ

HOW BIG IS INDIA?

The Western Edge

ಪಶ್ಚಿಮದ ಅತಿ ತುದಿ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Longitude: Standard textbooks mark 68°7′E as the western bound of India.

ರೇಖಾಂಶ: ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು 68°7′E ಅನ್ನು ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಡಿಯಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Region:** This extreme lies in Gujarat's western Kachchh region.
  ಪ್ರದೇಶ: ಈ ತುದಿ ಗುಜರಾತಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಚ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

- **Context:** Gujarat faces the Arabian Sea and includes extensive coastal inlets and salt flats.
  ಸಂದರ್ಭ: ಗುಜರಾತ್ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕಡಲ ಕೊಲ್ಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪ್ಪಿನ ಬಯಲುಗಳಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• When mapping the country's west–east extent, the geographic extreme and a state's capital are different kinds of reference points.

• ದೇಶದ ಪಶ್ಚಿಮ–ಪೂರ್ವ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಭೌಗೋಳಿಕ ತುದಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಾಗಿವೆ.

• Gujarat also has the longest coastline among Indian states under the **2025** revised measurement.

• 2025ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಳತೆ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Westernmost mainland region = Gujarat, not Rajasthan.

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಅತಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರದೇಶ ಗುಜರಾತ್; ರಾಜಸ್ಥಾನವಲ್ಲ.

NEXT → The Eastern Edge / ಪೂರ್ವದ ಅತಿ ತುದಿ

HOW BIG IS INDIA?

The Eastern Edge

ಪೂರ್ವದ ಅತಿ ತುದಿ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Longitude: The textbook eastern bound is 97°25′E.

ರೇಖಾಂಶ: ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ ಗಡಿ 97°25′E.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Region:** The eastern extreme is associated with Arunachal Pradesh.
  ಪ್ರದೇಶ: ಅತಿ ಪೂರ್ವದ ತುದಿ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

- **Solar effect:** Dawn occurs earlier in the far east than at a similarly dated western location.
  ಸೌರ ಪರಿಣಾಮ: ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಸ್ಥಳಕ್ಕಿಂತ ಅತಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮುಂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The earlier sunrise is an effect of Earth rotating from west to east, not the location being in a different legal time zone.

• ಸೂರ್ಯೋದಯ ಬೇಗ ಆಗುವುದು ಭೂಮಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದರಿಂದ; ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಮಯ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ.

• Arunachal Pradesh means 'land of the dawn-lit mountains', an evocative reminder of its eastern position.

• 'ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪೂರ್ವದ ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Easternmost state = Arunachal Pradesh, not Assam.

ಅತಿ ಪೂರ್ವದ ರಾಜ್ಯ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ; ಅಸ್ಸಾಂ ಅಲ್ಲ.

NEXT → North to South: India's Long Reach / ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಆಯಾಮ

HOW BIG IS INDIA?

North to South: India’s Long Reach

ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಆಯಾಮ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Approximate length: India's mainland north–south extent is commonly stated as about 3,214 km.

ಅಂದಾಜು ಉದ್ದ: ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ವಿಸ್ತಾರವು ಸುಮಾರು 3,214 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Relief:** This route crosses mountains, plains, plateaus and coastal environments.
  ಭೂಸ್ವರೂಪ: ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳು, ಸಮತಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪರಿಸರಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

- **Climate:** High latitude and altitude together help explain northern climatic contrasts.
  ಹವಾಮಾನ: ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ಎರಡೂ ಉತ್ತರದ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• One kilometre figure cannot convey the full diversity of elevation, rainfall and vegetation along the axis.

• ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಳತೆಯಿಂದ ಈ ಅಕ್ಷದ ಎತ್ತರ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

• Do not replace north–south length with the latitude span expressed in degrees; their units differ.

• ಡಿಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಬದಲು ಬರೆಯಬೇಡಿ; ಘಟಕಗಳು ಬೇರೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Textbook pair: 3,214 km north–south and 2,933 km east–west.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಜೋಡಿ: ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ **3,214 ಕಿ.ಮೀ.**; ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ **2,933 ಕಿ.ಮೀ.**

NEXT → West to East: India’s Wide Reach / ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಆಯಾಮ

HOW BIG IS INDIA?

West to East: India's Wide Reach

ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಆಯಾಮ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Approximate width: India's mainland east–west extent is often given as 2,933 km.

ಅಂದಾಜು ಅಗಲ: ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ವಿಸ್ತಾರವು ಸುಮಾರು 2,933 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Contrast:** The longitudinal angular span and latitudinal angular span are both near 30°.
  ಹೋಲಿಕೆ: ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಕೋನೀಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎರಡೂ ಸುಮಾರು 30°.

- **Explanation:** Longitude lines converge toward poles, so degrees are not identical ground distances.
  ವಿವರಣೆ: ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆಗಳು ಧ್ರುವಗಳತ್ತ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಡಿಗ್ರಿಗಳ ಭೂದೂರ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Earth's geometry explains why the east–west kilometre distance can be smaller despite comparable angular extents.

• ಕೋನೀಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಜ್ಯಾಮಿತಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

• Use the cosine rule only as a rough estimate, not as an exact political boundary measurement.

• ಕೊಸೈನ್ ನಿಯಮವನ್ನು ಕೇವಲ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಬಳಸಿ; ನಿಖರ ರಾಜಕೀಯ ಗಡಿ ಅಳತೆಗೆ ಅಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Do not equate 29° of longitude with 29° of latitude in kilometres.

29° ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು 29° ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾನವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಡಿ.

NEXT → Area and World Ranking / ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ

HOW BIG IS INDIA?

Area and World Ranking

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Area: India's geographic area is about 3,287,263 square kilometres.

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ: ಭಾರತದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸುಮಾರು 32,87,263 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Rank:** India is conventionally the seventh-largest country by area.
  ಸ್ಥಾನ: ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಏಳನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ.

- **Share:** NCERT describes India as occupying about 2.4% of the world's geographical area.
  ಪಾಲು: ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವಿಶ್ವದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸುಮಾರು 2.4% ಆಗಿದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Area rank is different from population rank; also distinguish total territory from population density or GDP.

• ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಾನ ಬೇರೆ; ಒಟ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಅಥವಾ ಜಿಡಿಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಗೊಂದಲಪಡಬೇಡಿ.

• The preceding larger countries by area are Russia, Canada, USA, China, Brazil and Australia in a standard school comparison.

• ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳು ರಷ್ಯಾ, ಕೆನಡಾ, ಅಮೆರಿಕ, ಚೀನಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

India = seventh by area; 3.28 million sq km is a rounded value.

ಭಾರತ = ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಸ್ಥಾನ; 32.8 ಲಕ್ಷ ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಅಂದಾಜು ಮೌಲ್ಯ.

NEXT → How Shape Influences Distance / ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂತರ

HOW BIG IS INDIA?

How Shape Influences Distance

ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂತರ

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Peninsula: The tapering southern landmass projects into the Indian Ocean.

ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ: ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆ ಕಿರಿದಾಗುವ ಭೂಭಾಗವು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದೊಳಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Broad north:** The northern region includes a wide mountain-front and adjoining plains.
  ವಿಶಾಲ ಉತ್ತರ: ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ ಪರ್ವತ ಮುಂಭಾಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮತಟ್ಟುಗಳಿವೆ.

- **Coastal access:** Long seaboards give access to both Arabian Sea and Bay of Bengal routes.
  ಕರಾವಳಿ ಸಂಪರ್ಕ: ದೀರ್ಘ ಕರಾವಳಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A country's shape can affect internal transport distance, climate exposure and the strategic value of sea lanes.

• ದೇಶದ ಆಕಾರವು ಒಳನಾಡು ಸಂಚಾರದ ದೂರ, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳ ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

• A narrow land projection may have two accessible coasts without being an island.

• ಕಿರಿದಾಗಿ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕರಾವಳಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅದು ದ್ವೀಪವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

India is a peninsula in southern Asia; it is not an island country.

ಭಾರತ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ; ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ.

NEXT → Mainland and Island Territories / ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳು

HOW BIG IS INDIA?

Mainland and Island Territories

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳು

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Mainland: The continuous continental part contains the largest share of India's land.

ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ: ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶ ನಿರಂತರ ಖಂಡಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Islands:** Andaman and Nicobar lie in the Bay of Bengal sector of the eastern Indian Ocean.
  ದ್ವೀಪಗಳು: ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಪೂರ್ವ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ.

- **Islands:** Lakshadweep lies in the Arabian Sea, off southwestern India.
  ದ್ವೀಪಗಳು: ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವು ಭಾರತದ ನೈಋತ್ಯ ಭಾಗದ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Islands extend India's maritime reach and bring different ecological as well as disaster-management needs.

• ದ್ವೀಪಗಳು ಭಾರತದ ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

• The southernmost Union point lies on an island, so mainland and total-India ranges must be kept separate.

• ಒಕ್ಕೂಟದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡಬೇಕು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Andaman–Nicobar = east; Lakshadweep = west.

ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್ = ಪೂರ್ವ; ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ = ಪಶ್ಚಿಮ.

NEXT → 28 States and 8 Union Territories / ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು

HOW BIG IS INDIA?

28 States and 8 Union Territories

ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು

Extent, extreme points, area and administrative context

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Current count: India has 28 states and 8 Union Territories in the current administrative structure.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಖ್ಯೆ: ಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 28 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 8 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Map skill:** Learn the boundaries of major states and the location of each Union Territory.
  ನಕ್ಷೆ ಕೌಶಲ್ಯ: ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳ ಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಾನ ತಿಳಿಯಿರಿ.

- **Reorganisation:** Administrative boundaries can change without changing India's geographic latitude or longitude extent.
  ಮರುರಚನೆ: ಆಡಳಿತ ಗಡಿಗಳು ಬದಲಾಗಬಹುದು; ಅದರಿಂದ ಭಾರತದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಕ್ಷಾಂಶ–ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

- A student should date administrative facts because older atlases may show former states or Union Territories.
- ಹಳೆಯ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇರಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿಗೆ ದಿನಾಂಕ ಮುಖ್ಯ.
- Dadra and Nagar Haveli and Daman and Diu form one combined Union Territory, not two separate current UTs.
- ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಗರಹವೇಲಿ ಹಾಗೂ ದಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು ಈಗ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ; ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Current administrative count: 28 states and 8 UTs; beware of old lists.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಖ್ಯೆ: 28 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 8 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು; ಹಳೆಯ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ.

NEXT → The Tropic that Crosses India / ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

The Tropic that Crosses India

ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Latitude: The Tropic of Cancer is approximately 23°30′N in school geography.

ಅಕ್ಷಾಂಶ: ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತವು ಸುಮಾರು 23°30′N.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **India:** The line passes across central India from west to east.
  ಭಾರತ: ಈ ರೇಖೆಯು ಮಧ್ಯಭಾರತದ ಮೂಲಕ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

- **Function:** It marks the northern limit of places that can receive an overhead noon Sun.
  ಕಾರ್ಯ: ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸೂರ್ಯನು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಉತ್ತರ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Its location makes India span tropical and subtropical latitudes, contributing to regional climatic diversity.

• ಈ ರೇಖೆಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪೋಷ್ಣವಲಯದ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಸೇರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹವಾಮಾನ ವೈವಿಧ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

• The exact tropic latitude slowly changes over geological time; **23.5°N** is the standard approximate exam value.

• ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದ ನಿಖರ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ; ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ **23.5°N** ಅಂದಾಜು ಮೌಲ್ಯ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Tropic of Cancer is 23.5°N, not 23.5°S.

ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ **23.5°N**; **23.5**°S ಅಲ್ಲ.

NEXT → Eight States Along One Latitude / ಕರ್ಕಾಟಕ ವೃತ್ತ ಹಾದುಹೋಗುವ ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳು

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Eight States Along One Latitude

ಕರ್ಕಾಟಕ ವೃತ್ತ ಹಾದುಹೋಗುವ ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳು

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

West-to-east: Gujarat, Rajasthan, Madhya Pradesh and Chhattisgarh are first in sequence.

ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ: ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ಮೊದಲು ಬರುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Continuation:** Jharkhand, West Bengal, Tripura and Mizoram complete the eight.
  ಮುಂದುವರಿಕೆ: ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ತ್ರಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂ ಸೇರಿ ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

- **Exclusion:** Uttar Pradesh, Bihar, Odisha and Assam are not on this standard eight-state list.
  ಹೊರತು: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ಈ ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Order questions require mental mapping, not just memorising the total number of states traversed.

• ಕ್ರಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೆನಪಿಡುವುದು ಸಾಲದು; ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಸರಣಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

• The Tropic of Cancer crosses the northeastern states of Tripura and Mizoram, not Meghalaya.

• ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತವು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ತ್ರಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ; ಮೇಘಾಲಯವಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Memorise all eight in west-to-east order, especially Jharkhand before West Bengal.

ಎಂಟನ್ನೂ ಪಶ್ಚಿಮ–ಪೂರ್ವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಡಿ; ಜಾರ್ಖಂಡ್ ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಬರುತ್ತದೆ.

NEXT → Sunlight and Heating of the Earth / ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಕೋನ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Sunlight and Heating of the Earth

ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಕೋನ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Intensity: A high Sun angle concentrates solar energy on a smaller surface area.

ತೀವ್ರತೆ: ಸೂರ್ಯಕಿರಣ ನೇರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Latitude:** Lower latitudes generally receive more direct sunlight over a year.
  ಅಕ್ಷಾಂಶ: ಕಡಿಮೆ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೇರ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

- **Other controls:** Cloud, altitude, ocean proximity and season can alter actual temperature.
  ಇತರೆ ಅಂಶಗಳು: ಮೋಡ, ಎತ್ತರ, ಸಮುದ್ರ ಸಮೀಪ ಮತ್ತು ಋತು ನೈಜ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Latitude sets a broad solar-energy pattern, but local temperature cannot be predicted from latitude alone.

• ಅಕ್ಷಾಂಶವು ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಊಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

• A hill station in the tropics can be cooler than a lowland location farther north because elevation matters.

• ಎತ್ತರದ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಗಿರಿಧಾಮವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತರದ ಸಮತಟ್ಟಿನ ನಗರಕ್ಕಿಂತ ತಂಪಾಗಿರಬಹುದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Latitude and altitude are separate temperature controls.

ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂಶಗಳು.

NEXT → Tropical Sun, Seasonal Change / ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಋತುಗಳು

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Tropical Sun, Seasonal Change

ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಋತುಗಳು

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Solar migration: The overhead Sun appears to move north and south during the year.

ಸೂರ್ಯನ ಕಾಣುವ ಚಲನೆ: ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಸೂರ್ಯನು ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Cause:** Earth's axial tilt and annual revolution create seasonal solar changes.
  ಕಾರಣ: ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷದ ಓರೆ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಪರಿಭ್ರಮಣದಿಂದ ಋತುಬದ್ಧ ಸೌರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

- **Indian impact:** The pattern interacts with monsoon circulation, not simply the four temperate seasons.
  ಭಾರತದ ಪರಿಣಾಮ: ಈ ಮಾದರಿಯು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಗಾಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ; ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯದ ನಾಲ್ಕು ಋತುಗಳಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The Sun's apparent shift is not an actual north–south migration of the Sun around Earth; it is an observational effect.

• ಸೂರ್ಯ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ.

• The June solstice places the overhead Sun near the Tropic of Cancer.

• ಜೂನ್ ಅಯನಾಂತದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಸೂರ್ಯ ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದ ಬಳಿ ಇರುತ್ತಾನೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Do not treat axial tilt and Earth–Sun distance as identical causes of seasons.

ಋತುಗಳ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷದ ಓರೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ–ಸೂರ್ಯ ದೂರವನ್ನು ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ.

NEXT → Why Daylight Length Varies / ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

TOPIC 28 / 73

Why Daylight Length Varies

ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Near Equator: Day and night durations are relatively similar through the year.

ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಬಳಿ: ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಹಗಲು–ರಾತ್ರಿ ಅವಧಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Farther north:** Seasonal variation of day length generally increases with latitude.
  ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರ: ಅಕ್ಷಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ಋತುಬದ್ಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

- **Indian example:** Seasonal day-length variation is more noticeable in Kashmir than Kanyakumari.
  ಭಾರತದ ಉದಾಹರಣೆ: ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಗಿಂತ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ಋತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• This is a latitude effect and should be separated from local clock-time differences produced by longitude.

• ಇದು ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಪರಿಣಾಮ; ರೇಖಾಂಶದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಡಿಯಾರ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.

• The solstices produce the greatest annual contrasts in daylight for many locations.

• ಅಯನಾಂತದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Kashmir–Kanyakumari day-length difference = latitude concept.

ಕಾಶ್ಮೀರ–ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ = ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.

NEXT → North–South Temperature Patterns / ದಕ್ಷಿಣ–ಉತ್ತರ ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

North–South Temperature Patterns

ದಕ್ಷಿಣ–ಉತ್ತರ ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Broad pattern: Southern peninsular India has a stronger tropical influence.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾದರಿ: ದಕ್ಷಿಣದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Northern variation:** Northern India experiences stronger winter cooling in many lowland regions.
  ಉತ್ತರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಸಮತಟ್ಟಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದ ತಂಪು ಹೆಚ್ಚು.

- **Qualification:** Elevation, deserts, winds and sea distance can reverse simple latitude expectations.
  ಅಪವಾದ: ಎತ್ತರ, ಮರಳುಗಾಡು, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ದೂರವು ಸರಳ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಊಹೆಗೆ ಅಪವಾದ ತರಬಹುದು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Comparing two locations demands controlling for height and distance from the sea, rather than applying latitude alone.

• ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವಾಗ ಅಕ್ಷಾಂಶವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ದೂರವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

• Bengaluru is elevated, which helps explain temperatures that differ from nearby low-elevation tropical locations.

• ಬೆಂಗಳೂರು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗಿಂತ ಉಷ್ಣತೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಹುದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Higher latitude does not always mean lower temperature on every single day.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣತೆ ಎಂಬುದಲ್ಲ.

NEXT → The Himalayas as a Climate Barrier / ಹಿಮಾಲಯದ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಭಾವ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

The Himalayas as a Climate Barrier

ಹಿಮಾಲಯದ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಭಾವ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Barrier: The Himalayan mountain system limits some cold continental air movements into India.

ತಡೆಗೋಡೆ: ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೆಲವು ತಂಪಾದ ಖಂಡಾಂತರ ಗಾಳಿಯ ಹರಿವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Rainfall:** Mountains force moisture-bearing winds upward, supporting orographic precipitation.
  ಮಳೆ: ಪರ್ವತಗಳು ತೇವಗಾಳಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವುದರಿಂದ ಪರ್ವತಮಳೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

- **Regionality:** Height and orientation create sharp differences across mountain slopes.
  ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ: ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಇಳಿಜಾರುಗಳ ನಡುವೆ ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A location chapter introduces barriers to explain why India's climatic identity differs from nearby Central Asian interiors.

• ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನವು ಸಮೀಪದ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಒಳನಾಡಿನಿಂದ ಏಕೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸ್ಥಳ ಅಧ್ಯಾಯವು ಪರ್ವತ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

• Orographic rain occurs when moist air rises and cools along a mountain slope.

• ತೇವಗಾಳಿ ಪರ್ವತದ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೇರಿಕೊಂಡು ತಂಪಾದಾಗ ಪರ್ವತಮಳೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

The Himalayas are a climatic barrier, not a guarantee that all of India receives equal rainfall.

ಹಿಮಾಲಯ ಹವಾಮಾನ ತಡೆಗೋಡೆ; ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆಯ ಭರವಸೆ ಅಲ್ಲ.

NEXT → Coasts and Temperature Moderation / ಸಾಗರದ ಸಮಶೀತಲೀಕರಣ ಪ್ರಭಾವ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Coasts and Temperature Moderation

ಸಾಗರದ ಸಮಶೀತಲೀಕರಣ ಪ್ರಭಾವ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Sea effect: Water warms and cools more slowly than land.

ಸಮುದ್ರ ಪರಿಣಾಮ: ನೀರು ಭೂಮಿಗಿಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತಂಪಾಗುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Coastal contrast:** Coastal cities often have smaller daily and annual temperature ranges than inland sites.
  ಕರಾವಳಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಒಳನಾಡಿಗಿಂತ ಕರಾವಳಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ.

- **Humidity:** Nearby seas supply moisture and can increase humidity.
  ಆರ್ದ್ರತೆ: ಸಮೀಪದ ಸಮುದ್ರಗಳು ತೇವಾಂಶ ಒದಗಿಸಿ ಆರ್ದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A comparison between Mumbai and inland Nagpur is useful, but latitude, elevation and season still matter.

• ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಒಳನಾಡಿನ ನಾಗಪುರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು; ಆದರೂ ಅಕ್ಷಾಂಶ, ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಋತುವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

• Maritime influence moderates temperature; it does not prevent coastal cyclones or heavy rain.

• ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರಭಾವವು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಮಮಾಡುತ್ತದೆ; ಚಂಡಮಾರುತ ಅಥವಾ ಭಾರಿ ಮಳೆಯನ್ನೇ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Coastal climate is generally equable; continental climate is more extreme.

ಕರಾವಳಿ ಹವಾಮಾನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮ; ಖಂಡಾಂತರ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚು.

NEXT → Latitude Meets Indian Agriculture / ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Latitude Meets Indian Agriculture

ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Crop context: Tropical warmth supports crops such as coconut in favourable moist coastal environments.

ಬೆಳೆ ಸಂದರ್ಭ: ತೇವಾಂಶವಿರುವ ಉಷ್ಣ ಕರಾವಳಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಂತಹ ಬೆಳೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Cool seasons:** Northern winter conditions support rabi crops such as wheat in suitable areas.
  ತಂಪಿನ ಋತು: ಉತ್ತರದ ಚಳಿಗಾಲದ ಪರಿಸರವು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯಂತಹ ರಬಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ.

- **Limits:** Irrigation, soil, rainfall and technology modify geographical crop distribution.
  ಮಿತಿಗಳು: ನೀರಾವರಿ, ಮಣ್ಣು, ಮಳೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Agriculture is an interaction of location, climate, soils, water and human choices, not a one-factor consequence of latitude.

• ಕೃಷಿಯು ಸ್ಥಾನ, ಹವಾಮಾನ, ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಸಮನ್ವಯ; ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಏಕೈಕ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲ.

• Kharif and rabi are cropping-season terms; they are not names of climatic zones.

• ಖರೀಫ್ ಮತ್ತು ರಬಿ ಬೆಳೆ ಋತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು; ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Avoid one-to-one rules such as 'all tropical locations grow only rice'.

'ಎಲ್ಲ ಉಷ್ಣವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ' ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಬೇಡ.

NEXT → Kashmir to Kanyakumari: Climatic Contrast / ಉದಾಹರಣೆ: ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ

WHY DOES LATITUDE MATTER?

Kashmir to Kanyakumari: Climatic Contrast

ಉದಾಹರಣೆ: ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ

Tropic of Cancer, climate and seasons

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Latitude contrast: Kashmir is much farther from the Equator than Kanyakumari.

ಅಕ್ಷಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಗಿಂತ ಕಾಶ್ಮೀರವು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Daylight:** Annual changes in length of day are greater in Kashmir.
  ಹಗಲು: ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು.

- **Temperature:** Kashmir's higher altitude further enhances cold conditions in many places.
  ಉಷ್ಣತೆ: ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರವು ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Distinguish the latitude explanation for day length from the combined latitude-plus-altitude explanation for climate.

• ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಗೆ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಕಾರಣ; ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ಎರಡೂ ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.

• Two cities at equal longitude may share solar noon closely while having different daylight lengths at different latitudes.

• ಒಂದೇ ರೇಖಾಂಶದ ಎರಡು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸೌರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೆ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

This comparison is a standard NCERT conceptual question, not just a memorised fact.

ಇದು ಕೇವಲ ನೆನಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ; ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಶ್ನೆ.

NEXT → Earth's Eastward Rotation / ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Earth’s Eastward Rotation

ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Direction: Earth rotates west to east around its axis.

ದಿಕ್ಕು: ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Cycle:** Approximately one solar day is 24 hours.
  ಚಕ್ರ: ಒಂದು ಸೌರ ದಿನ ಸುಮಾರು 24 ಗಂಟೆಗಳು.

- **Consequence:** Eastern longitudes experience local solar noon earlier than western ones.
  ಪರಿಣಾಮ: ಪೂರ್ವದ ರೇಖಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ರೇಖಾಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬೇಗ ಬರುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• For competitive exams, the **360°** in **24 hours** approximation gives the basic longitude–time conversion.

• ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ **24** ಗಂಟೆಗೆ **360°** ಎಂಬ ಅಂದಾಜು ರೇಖಾಂಶ–ಸಮಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಆಧಾರ.

• The sidereal rotation period is slightly shorter than **24 hours**; standard school time problems use the mean solar day.

• ನಕ್ಷತ್ರ ದಿನವು **24** ಗಂಟೆಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ; ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಸೌರ ದಿನ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

East is ahead in local solar time; west is behind.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಮುಂಚೆ; ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಂದೆ.

NEXT → Fifteen Degrees in an Hour / ಗಂಟೆಗೆ 15 ಡಿಗ್ರಿ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Fifteen Degrees in an Hour

ಗಂಟೆಗೆ 15 ಡಿಗ್ರಿ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Rule: 360° ÷ 24 hours = 15° longitude per hour.

ನಿಯಮ: 360° ÷ 24 ಗಂಟೆ = ಗಂಟೆಗೆ 15° ರೇಖಾಂಶ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Example:** A 30° eastward change gives a two-hour later local solar time reading.
  ಉದಾಹರಣೆ: 30° ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಗಡಿಯಾರ ಸಮಯ 2 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- **Conversion:** Divide longitude degrees by 15 to obtain hours.
  ಪರಿವರ್ತನೆ: ರೇಖಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು 15ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಗಂಟೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The mathematical rule is independent of political borders; countries choose legal time zones separately.

• ಈ ಗಣಿತ ನಿಯಮವು ರಾಜಕೀಯ ಗಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಲ್ಲ; ದೇಶಗಳು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಮಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡುತ್ತವೆ.

• A **45°** longitude difference corresponds to approximately three hours of local solar-time difference.

• **45°** ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Use 15° per hour, not 15 minutes per degree.

ಗಂಟೆಗೆ **15°** ಬಳಸಿ; ಡಿಗ್ರಿಗೆ **15** ನಿಮಿಷ ಎಂದು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ.

NEXT → Four Minutes for One Degree / ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Four Minutes for One Degree

ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Rule: 60 minutes ÷ 15° = four time-minutes for each longitude degree.

ನಿಯಮ: 60 ನಿಮಿಷ ÷ 15° = ಪ್ರತಿ ರೇಖಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಗೆ 4 ಸಮಯ ನಿಮಿಷಗಳು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Example:** A 7° eastward shift makes local solar time 28 minutes ahead.
  ಉದಾಹರಣೆ: 7° ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ 28 ನಿಮಿಷ ಮುಂಚೆ ಇರುತ್ತದೆ.

- **Fractions:** Half a longitude degree corresponds to two time-minutes.
  ಭಾಗ: ಅರ್ಧ ಡಿಗ್ರಿ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಮಯ ನಿಮಿಷಗಳು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• This shortcut is especially useful for Indian Standard Time and Gujarat–Arunachal Pradesh calculations.

• ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್–ಅರುಣಾಚಲ ಸಮಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸರಳ ನಿಯಮ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

• One minute of longitude corresponds to four seconds of solar time.

• ಒಂದು ಕೋನೀಯ ರೇಖಾಂಶ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಮಯ ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಸಮಾನ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

1° longitude = 4 clock minutes; 1′ longitude = 4 clock seconds.

1° ರೇಖಾಂಶ = 4 ಗಡಿಯಾರ ನಿಮಿಷ; 1′ ರೇಖಾಂಶ = 4 ಗಡಿಯಾರ ಸೆಕೆಂಡು.

NEXT → 82°30′E: India's Standard Meridian / ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ರೇಖಾಂಶ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

82°30′E: India's Standard Meridian

ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ರೇಖಾಂಶ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Value: India's standard meridian is 82°30′E or 82.5°E.

ಮೌಲ್ಯ: ಭಾರತದ ಮಾನಕ ರೇಖಾಂಶ 82°30′E ಅಥವಾ 82.5°E.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Textbook landmark:** It passes near Mirzapur in Uttar Pradesh.
  ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಗುರುತು: ಇದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಿರ್ಜಾಪುರದ ಸಮೀಪ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

- **Purpose:** The chosen reference supports one official standard time across India.
  ಉದ್ದೇಶ: ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದ ದೇಶವ್ಯಾಪಿ ಒಂದೇ ಅಧಿಕೃತ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Although actual sunrise differs by region, clocks across India can remain synchronised for transport and administration.

• ಪ್ರದೇಶಾನುಸಾರ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಬಹುದು.

• **82°30′ E** lies near the middle of the textbook east–west longitude interval.

• **82°30′ E** ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Standard meridian = 82°30′E; location reference = Mirzapur.

ಮಾನಕ ರೇಖಾಂಶ = **82°30′E**; ಸ್ಥಳ ಗುರುತು = ಮಿರ್ಜಾಪುರ.

NEXT → IST and the World Clock / ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಯುಟಿಸಿ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

IST and the World Clock

ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಯುಟಿಸಿ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Offset: IST is UTC + 5 hours 30 minutes.

ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಸಮಯವು UTC + 5 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Example:** 06:00 UTC corresponds to 11:30 IST.
  ಉದಾಹರಣೆ: UTC 06:00 ಎಂದರೆ IST 11:30.

- **Reference:** CSIR–National Physical Laboratory maintains the national time scale.
  ಉಲ್ಲೇಖ: ಸಿಎಸ್‌ಐಆರ್–ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವು ದೇಶದ ಮಾನಕ ಸಮಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Time offsets are arithmetic relations between standards and do not mean solar noon occurs at **12:00** in every city.

• ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಮಾನಕಗಳ ನಡುವಿನ ಲೆಕ್ಕ; ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸೂರ್ಯ **12** ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂದಲ್ಲ.

• India notified Legal Metrology (Indian Standard Time) Rules in August **2026**; their commencement was specified after **180** days.

• ಭಾರತವು 2026ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಮಾಪನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು; ಜಾರಿಗೆ **180** ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

For conversion from UTC to IST, add 5 hours and 30 minutes.

UTC ಯಿಂದ IST ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು **5** ಗಂಟೆ **30** ನಿಮಿಷ ಸೇರಿಸಿ.

NEXT → One Nation, One Official Time / ಒಂದೇ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಏಕೆ?

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

One Nation, One Official Time

ಒಂದೇ ಮಾನಕ ಸಮಯ ಏಕೆ?

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Administration: Government offices and courts benefit from a common time reference.

ಆಡಳಿತ: ಕಚೇರಿಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಯದ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಪಯುಕ್ತ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Transport:** Railway and air schedules require reliable synchronisation.
  ಸಾರಿಗೆ: ರೈಲು ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ನಿಖರ ಸಮಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅಗತ್ಯ.

- **Digital systems:** Communications, banking and networks require traceable timestamps.
  ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಸಂವಹನ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಾಲಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯ ಕಾಲಮುದ್ರೆಗಳು ಅಗತ್ಯ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Uniform clocks reduce confusion, even where eastern India experiences much earlier daylight than western India.

• ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಬೇಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಒಂದೇ ಗಡಿಯಾರ ಸಮಯ ಗೊಂದಲ ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತದೆ.

• A single standard time is a policy choice; it does not erase natural differences in solar time.

• ಒಂದೇ ಮಾನಕ ಸಮಯವು ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರ; ಅದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌರ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Question wording 'same clock time' differs from 'same local solar time'.

'ಒಂದೇ ಗಡಿಯಾರ ಸಮಯ' ಮತ್ತು 'ಒಂದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನಾ ಪದಗಳು ಭಿನ್ನ.

NEXT → Early Sunrise in the East / ಗುಜರಾತ್–ಅರುಣಾಚಲ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Early Sunrise in the East

ಗುಜರಾತ್–ಅರುಣಾಚಲ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Extremes: India's approximate bounds are 68°7′E and 97°25′E.

ತುದಿಗಳು: ಭಾರತದ ಅಂದಾಜು ರೇಖಾಂಶ ಮಿತಿಗಳು 68°7′E ಮತ್ತು 97°25′E.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Calculation:** 29°18′ × four time-minutes per degree equals 1 h 57 min 12 sec.
  ಲೆಕ್ಕ: 29°18′ × ಪ್ರತಿ ಡಿಗ್ರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ = 1 ಗಂಟೆ 57 ನಿಮಿಷ 12 ಸೆಕೆಂಡು.

- **Textbook convention:** The result is often rounded to a two-hour difference.
  ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪದ್ಧತಿ: ಈ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The value measures longitude-based local solar time; official IST remains identical in both states.

• ಈ ಮೌಲ್ಯವು ರೇಖಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯದ್ದು; ಅಧಿಕೃತ IST ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೇ.

• Eastern sunrise does not force a separate official time zone.

• ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಬೇಗ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧಿಕೃತ ಸಮಯ ವಲಯ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Approximately two hours refers to solar time, not the difference between legal clocks.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಎನ್ನುವುದು ಸೌರ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ; ಅಧಿಕೃತ ಗಡಿಯಾರಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಲ್ಲ.

NEXT → The Meaning of Longitude Span / ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಾದರಿ ಲೆಕ್ಕ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

The Meaning of Longitude Span

ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಾದರಿ ಲೆಕ್ಕ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Step 1: Subtract 68°7′ from 97°25′ to get 29°18′.

ಹಂತ 1: 97°25′ ರಿಂದ 68°7′ ಕಡಿತ ಮಾಡಿದರೆ 29°18′.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Step 2:** Multiply 29° by four minutes to obtain 116 minutes.
  ಹಂತ 2: 29° × 4 ನಿಮಿಷ = 116 ನಿಮಿಷ.

- **Step 3:** Multiply 18′ by four seconds to obtain 72 seconds and total 117 min 12 sec.
  ಹಂತ 3: 18′ × 4 ಸೆಕೆಂಡು = 72 ಸೆಕೆಂಡು; ಒಟ್ಟು 117 ನಿಮಿಷ 12 ಸೆಕೆಂಡು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Keeping angular minutes distinct from clock minutes prevents a common calculation error.

• ಕೋನೀಯ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾರದ ನಿಮಿಷವನ್ನು ಬೇರೆ ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೆಕ್ಕದ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

• **117 minutes 12** seconds equals **1** hour **57 minutes 12** seconds.

• **117** ನಿಮಿಷ **12** ಸೆಕೆಂಡು ಎಂದರೆ **1** ಗಂಟೆ **57** ನಿಮಿಷ **12** ಸೆಕೆಂಡು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Do not multiply 29.18 by four; 29°18′ is not 29.18 decimal degrees.

29.18 ಅನ್ನು ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಡಿ; **29°18′** ಎಂದರೆ **29.18** ದಶಮಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಗಳಲ್ಲ.

NEXT → Do We Need More Time Zones? / ಸಮಯ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Do We Need More Time Zones?

ಸಮಯ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Present use: India uses IST (UTC+05:30) as its common official civil time.

ಪ್ರಸ್ತುತ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ IST (UTC+05:30) ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕೃತ ನಾಗರಿಕ ಸಮಯ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Debate:** Earlier sunrise in the northeast has prompted discussion about alternative timings.
  ಚರ್ಚೆ: ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಬೇಗ ಆಗುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಸಮಯದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ.

- **Distinction:** An academic proposal for two time zones is not the same as adopted national policy.
  ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಎರಡು ಸಮಯ ವಲಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಜಾರಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗೆ ಸಮಾನವಲ್ಲ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• In an exam, answer according to the actual time standard in force, not a proposal or an unimplemented suggestion.

• ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಿಸಿ; ಜಾರಿಗೆ ಬರದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ.

• CSIR-NPL researchers have studied a possible second time zone, but study does not itself create a legal time zone.

• ಸಿಎಸ್‌ಐಆರ್–ಎನ್‌ಪಿಎಲ್ ಸಂಶೋಧಕರು ಎರಡನೇ ಸಮಯ ವಲಯದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅಧ್ಯಯನವೇ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ವಲಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Current common IST is one reference; proposals must be labelled as proposals.

ಪ್ರಸ್ತುತ IST ಒಂದೇ ಉಲ್ಲೇಖ; ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

NEXT → Rules Behind Time Differences / ಸಮಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Rules Behind Time Differences

ಸಮಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Given: The local solar time at 75°E is 10:00 a.m.

ನೀಡಿದ್ದು: 75°E ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ ಬೆಳಗ್ಗೆ 10:00.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Difference:** 90°E is 15° farther east, so it is one hour ahead.
  ವ್ಯತ್ಯಾಸ: 90°E, 15° ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತ.

- **Answer:** The local solar time at 90°E is 11:00 a.m.
  ಉತ್ತರ: 90°E ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ ಬೆಳಗ್ಗೆ 11:00.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• General method: find longitude difference, convert degrees to time, then add for east or subtract for west.

• ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ: ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ; ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕಡಿತ ಮಾಡಿ.

• If a question gives official IST rather than local solar time, first identify which conversion is actually requested.

• ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯದ ಬದಲು ಅಧಿಕೃತ IST ನೀಡಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪರಿವರ್ತನೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

At the same instant the east is ahead in solar clock reading.

ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಗಡಿಯಾರ ಮುಂಚಿರುತ್ತದೆ.

NEXT → Avoid These Time-Concept Confusions / ಸಮಯ ಲೆಕ್ಕದ ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು

HOW DOES INDIA KEEP TIME?

Avoid These Time-Concept Confusions

ಸಮಯ ಲೆಕ್ಕದ ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು

Longitude, rotation and Indian Standard Time

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Trap 1: 82°30′ means 82.5°, not 82.30°.

ತಪ್ಪು 1: 82°30′ ಎಂದರೆ 82.5°; 82.30° ಅಲ್ಲ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Trap 2:** A 1° change in longitude means four minutes, not four hours.
  ತಪ್ಪು 2: 1° ರೇಖಾಂಶ ಬದಲಾವಣೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ; ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಅಲ್ಲ.

- **Trap 3:** Eastern local solar time is ahead even when standard clocks are equal.
  ತಪ್ಪು 3: ಮಾನಕ ಗಡಿಯಾರಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ ಮುಂಚಿರುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• State whether the question concerns an instant, local noon, sunrise or legal time; each can demand a different explanation.

• ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸೂರ್ಯೋದಯ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಸಮಯ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

• Latitude affects day length but does not enter the elementary longitude-to-time formula.

• ಅಕ್ಷಾಂಶವು ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ; ಮೂಲ ರೇಖಾಂಶ–ಸಮಯ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Local time: longitude; daylight duration: latitude.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಯ: ರೇಖಾಂಶ; ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ: ಅಕ್ಷಾಂಶ.

NEXT → Seven Land Neighbours: The Big Picture / ಭಾರತದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೂಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Seven Land Neighbours: The Big Picture

ಭಾರತದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೂಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Total: The Ministry of Home Affairs states that India's land frontier measures 15,106.7 km.

ಒಟ್ಟು: ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ಭೂಗಡಿ ಉದ್ದ 15,106.7 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Neighbours:** Official boundary-length data include seven countries along land frontiers.
  ನೆರೆ ದೇಶಗಳು: ಅಧಿಕೃತ ಗಡಿ ಉದ್ದದ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಗಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏಳು ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- **Distinction:** Land frontiers and maritime coastlines are measured differently.
  ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಭೂಗಡಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The length tells us about border-management demands but not the political nature or permeability of each frontier.

• ಭೂಗಡಿಯ ಉದ್ದವು ಗಡಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಗತ್ಯ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಗಡಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉದ್ದವಷ್ಟೇ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

• Official land-border figures sum to **15,106.7 km** and include **106 km** for Afghanistan along a claimed frontier.

• ಅಧಿಕೃತ ಭೂಗಡಿ ಮೊತ್ತ **15,106.7 ಕಿ.ಮೀ.**; ಇದರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಪಡೆದ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಗಡಿಯ **106 ಕಿ.ಮೀ.** ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Do not add coast length to land-border length when asked only for land frontier.

ಭೂಗಡಿಯ ಉದ್ದ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದರೆ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಡಿ.

NEXT → Bangladesh: The Longest Frontier / ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Bangladesh: The Longest Frontier

ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Length: India–Bangladesh is the longest listed Indian land border at 4,096.7 km.

ಉದ್ದ: ಭಾರತ–ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಗಡಿ ಅಧಿಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉದ್ದದ್ದು: 4,096.7 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **States:** It touches West Bengal, Assam, Meghalaya, Tripura and Mizoram.
  ರಾಜ್ಯಗಳು: ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂಗೆ ತಾಗುತ್ತದೆ.

- **Setting:** Rivers, floodplains, hills and settled villages make the frontier geographically varied.
  ಪರಿಸರ: ನದಿಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ಸಮತಟ್ಟುಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳು ಗಡಿಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• River-channel changes and populated borderlands present different planning challenges from high mountain borders.

• ನದಿಯ ಹರಿವಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿ ಗಡಿಗಳು ಉನ್ನತ ಪರ್ವತ ಗಡಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

• The **2015** Land Boundary Agreement implementation resolved a number of historical enclave complexities.

• 2015ರ ಭೂಗಡಿ ಒಪ್ಪಂದದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಎನ್‌ಕ್ಲೇವ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಅನೇಕ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿತು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Longest land border is with Bangladesh, not China.

ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಭೂಗಡಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದೊಂದಿಗೆ; ಚೀನಾದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

NEXT → China: The Himalayan Frontier / ಚೀನಾ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

China: The Himalayan Frontier

ಚೀನಾ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official length: The Government of India lists 3,488 km with China.

ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಚೀನಾದೊಂದಿಗೆ 3,488 ಕಿ.ಮೀ. ಗಡಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Regions:** Ladakh, Himachal Pradesh, Uttarakhand, Sikkim and Arunachal Pradesh are listed along the frontier.
  ಪ್ರದೇಶಗಳು: ಲಡಾಖ್, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಸಿಕ್ಕಿಂ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಗಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು.

- **Terrain:** High altitude, snow and difficult passes affect accessibility.
  ಭೂಭಾಗ: ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರ, ಹಿಮ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಪರ್ವತ ದಾರಿಗಳು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• In disputed sectors, the Line of Actual Control is not necessarily a mutually agreed international boundary.

• ವಿವಾದಿತ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಒಪ್ಪಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

• Length figures reflect the Government of India's official reporting and may not reflect a bilaterally accepted delimitation.

• ಗಡಿ ಉದ್ದಗಳು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ; ಅವು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಒಪ್ಪಿದ ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Do not confuse LAC with the Line of Control (LoC).

ವಾಸ್ತವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ (LAC) ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ (LoC) ಬೇರೆ.

NEXT → Pakistan: The Western Frontier / ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Pakistan: The Western Frontier

ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official length: The Indian government lists 3,323 km.

ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 3,323 ಕಿ.ಮೀ. ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Regions:** Gujarat, Rajasthan, Punjab, Jammu and Kashmir UT, and Ladakh UT are cited.
  ಪ್ರದೇಶಗಳು: ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ್, ಜಮ್ಮು–ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿವೆ.

- **Terrain:** Salt marsh, desert, plains and mountains occur along different sectors.
  ಭೂಸ್ವರೂಪ: ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಜೌಗು, ಮರಳುಗಾಡು, ಸಮತಟ್ಟು ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• An international boundary in an agreed sector and the Line of Control in Jammu–Kashmir are not interchangeable legal concepts.

• ಒಪ್ಪಂದಿತ ವಿಭಾಗದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿ ಮತ್ತು ಜಮ್ಮು–ಕಾಶ್ಮೀರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ ಒಂದೇ ಕಾನೂನು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲ.

• The Rann of Kachchh illustrates how salt marsh terrain complicates border geography.

• ಕಚ್‌ನ ರಣ್ ಉಪ್ಪಿನ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವು ಗಡಿ ಭೂಗೋಳವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Pakistan border = 3,323 km in the cited official list.

ಅಧಿಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಗಡಿ = **3,323 ಕಿ.ಮೀ.**

NEXT → Nepal: People and Mountain Links / ನೇಪಾಳ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Nepal: People and Mountain Links

ನೇಪಾಳ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official length: India shares about 1,751 km of land border with Nepal.

ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದ: ಭಾರತವು ನೇಪಾಳದೊಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು 1,751 ಕಿ.ಮೀ. ಭೂಗಡಿ ಹೊಂದಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **States:** Uttarakhand, Uttar Pradesh, Bihar, West Bengal and Sikkim touch Nepal.
  ರಾಜ್ಯಗಳು: ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ನೇಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ.

- **Movement:** People-to-people contact and cross-border livelihoods are important characteristics.
  ಸಂಪರ್ಕ: ಜನರ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚೆ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The relatively open border arrangement must be distinguished from unrestricted movement everywhere and from policy changes over time.

• ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಗಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ನಿರ್ಬಂಧರಹಿತ ಸಂಚಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು; ನೀತಿಗಳೂ ಬದಲಾಗಬಹುದು.

• Nepal is landlocked; access through Indian transport corridors is geographically significant.

• ನೇಪಾಳ ಭೂಆವೃತ ದೇಶ; ಭಾರತೀಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Nepal borders five Indian states, not coastal states such as Odisha.

ನೇಪಾಳವು ಐದು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ; ಒಡಿಶಾ போன்ற ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

NEXT → Myanmar: The Eastern Frontier / ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Myanmar: The Eastern Frontier

ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official length: India–Myanmar border is 1,643 km.

ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದ: ಭಾರತ–ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಗಡಿ 1,643 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **States:** Arunachal Pradesh, Nagaland, Manipur and Mizoram are frontier states.
  ರಾಜ್ಯಗಳು: ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಣಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂ ಗಡಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳು.

- **Geography:** Mountain ridges, forests and ethnic connections shape the borderland.
  ಭೂಗೋಳ: ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Changes in border-management rules should not alter the geographic fact that these four states border Myanmar.

• ಗಡಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಬದಲಾದರೂ ಈ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸತ್ಯ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

• Myanmar is often described as a land gateway between India and mainland Southeast Asia.

• ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಭೂಮಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ನಡುವಿನ ಭೂಮಾರ್ಗದ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Manipur borders Myanmar; Meghalaya does not.

ಮಣಿಪುರ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗೆ ಗಡಿ ಹೊಂದಿದೆ; ಮೇಘಾಲಯವಲ್ಲ.

NEXT → Bhutan: The Himalayan Neighbour / ಭೂತಾನ್ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Bhutan: The Himalayan Neighbour

ಭೂತಾನ್ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official length: India–Bhutan land border is 699 km.

ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದ: ಭಾರತ–ಭೂತಾನ್ ಭೂಗಡಿ 699 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **States:** Sikkim, West Bengal, Assam and Arunachal Pradesh touch Bhutan.
  ರಾಜ್ಯಗಳು: ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಭೂತಾನ್‌ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ.

- **Setting:** Himalayan foothills and mountain valleys influence settlements and roads.
  ಪರಿಸರ: ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲು ಮತ್ತು ಪರ್ವತ ಕಣಿವೆಗಳು ವಸತಿ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Bhutan's location matters for Himalayan ecology, watershed management and regional access.

• ಭೂತಾನದ ಸ್ಥಾನವು ಹಿಮಾಲಯದ ಪರಿಸರ, ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

• Bhutan is landlocked and lies east of Nepal, separated in between by Indian territory.

• ಭೂತಾನ್ ಭೂಆವೃತ ದೇಶ; ಅದು ನೇಪಾಳದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ಭಾರತೀಯ ಭೂಪ್ರದೇಶವಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Bhutan borders Assam but not Nagaland.

ಭೂತಾನ್ ಅಸ್ಸಾಂಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ; ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಅಲ್ಲ.

NEXT → Afghanistan: A Special Map Note / ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಪಡೆದ ಗಡಿ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Afghanistan: A Special Map Note

ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಪಡೆದ ಗಡಿ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Official entry: Indian government border tables include 106 km for Afghanistan.

ಅಧಿಕೃತ ನಮೂದು: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗಡಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ 106 ಕಿ.ಮೀ. ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Qualification:** The figure relates to India's territorial claim in the far northwest, not a currently administered direct crossing.
  ವಿವರಣೆ: ಇದು ಭಾರತದ ದೂರದ ವಾಯವ್ಯ ಭಾಗದ ಭೂಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ; ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೇರ ಗಡಿ ದಾಟುವ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ.

- **Map reading:** Disputed-territory conventions can make maps portray this question differently.
  ನಕ್ಷೆ ಓದು: ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ರಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಾರಣ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಉತ್ತರ ಭಿನ್ನವಾಗಬಹುದು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• This is a classic example where a memorised official GK figure must be accompanied by territorial-dispute context.

• ಅಧಿಕೃತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಭೂವಿವಾದದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಇದಾಗಿದೆ.

• For a Government-of-India official-border-length question, seven neighbours include Afghanistan; practical control is a different question.

• ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಗಡಿ ಉದ್ದ ಕೇಳಿದರೆ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಸೇರಿ ಏಳು ದೇಶಗಳು; ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Avoid stating that an undisputed, directly administered India–Afghanistan crossing exists today.

ಇಂದು ವಿವಾದರಹಿತ, ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಭಾರತ–ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಗಡಿ ದಾಟುವ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ.

NEXT → Ranking the Borders by Length / ಭೂಗಡಿ ಉದ್ದದ ಕ್ರಮ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Ranking the Borders by Length

ಭೂಗಡಿ ಉದ್ದದ ಕ್ರಮ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Order: Bangladesh 4,096.7 km is first, followed by China 3,488 and Pakistan 3,323.

ಕ್ರಮ: ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ 4,096.7 ಕಿ.ಮೀ. ಮೊದಲಿಗೆ; ನಂತರ ಚೀನಾ 3,488 ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ 3,323.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Next:** Nepal 1,751 km and Myanmar 1,643 km form the middle group.
  ಮುಂದೆ: ನೇಪಾಳ 1,751 ಕಿ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ 1,643 ಕಿ.ಮೀ. ಮಧ್ಯದ ಗುಂಪು.

- **Smallest official entries:** Bhutan 699 km and Afghanistan 106 km.
  ಚಿಕ್ಕ ಅಧಿಕೃತ ನಮೂದುಗಳು: ಭೂತಾನ್ 699 ಕಿ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ 106 ಕಿ.ಮೀ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Ordering the seven lengths is a high-yield objective-test skill; reconstruct the list in descending order.

• ಏಳು ಗಡಿ ಉದ್ದಗಳನ್ನು ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

• The Nepal–Myanmar comparison is close enough to be a common trap: Nepal is longer in the official list.

• ನೇಪಾಳ–ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಸಾಧ್ಯ: ಅಧಿಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇಪಾಳದ ಗಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದದ್ದು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Descending: Bangladesh > China > Pakistan > Nepal > Myanmar > Bhutan > Afghanistan.

ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮ: ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ > ಚೀನಾ > ಪಾಕಿಸ್ತಾನ > ನೇಪಾಳ > ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ > ಭೂತಾನ್ > ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ.

NEXT → Land Boundary Is Not Coastline / ಭೂಗಡಿ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

WHO SHARES OUR LAND FRONTIERS?

Land Boundary Is Not Coastline

ಭೂಗಡಿ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

Neighbours and the meaning of borders

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Land boundary: It marks a terrestrial international frontier with another country.

ಭೂಗಡಿ: ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Coastline:** It traces land–sea contact and can include island perimeters.
  ಕರಾವಳಿ: ಭೂಮಿ–ಸಮುದ್ರ ಸಂಪರ್ಕ ರೇಖೆ; ದ್ವೀಪಗಳ ಪರಿಧಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

- **Measurement:** Coastline values depend strongly on map detail and methods.
  ಅಳತೆ: ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದವು ನಕ್ಷೆಯ ವಿವರ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Comparing two length figures is valid only when the spatial definition, date and measurement method are known.

• ಎರಡು ಉದ್ದಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಲು ಅವುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆಯ ವಿಧಾನ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

• India's revised coastline of **11,098.81 km** and land frontier of **15,106.7 km** describe different geographical quantities.

• ಭಾರತದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ **11,098.81 ಕಿ.ಮೀ.** ಮತ್ತು ಭೂಗಡಿ **15,106.7 ಕಿ.ಮೀ.** ವಿಭಿನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಳತೆಗಳು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

'Land border' and 'coastline' are not synonyms.

'ಭೂಗಡಿ' ಮತ್ತು 'ಕರಾವಳಿ' ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳಲ್ಲ.

NEXT → West: Arabian Sea | East: Bay of Bengal / ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

West: Arabian Sea | East: Bay of Bengal

ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

West: The Arabian Sea borders India's western peninsula.

ಪಶ್ಚಿಮ: ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವು ಭಾರತದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **East:** The Bay of Bengal lies east of the peninsula.
  ಪೂರ್ವ: ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯು ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದೆ.

- **South:** The wider Indian Ocean lies toward the south and connects the two maritime regions.
  ದಕ್ಷಿಣ: ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಇದೆ; ಅದು ಈ ಎರಡು ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The two-sided maritime setting gives India access to multiple shipping routes and different cyclone and monsoon exposures.

• ಎರಡು ಬದಿಯ ಸಮುದ್ರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ನೌಕಾ ಮಾರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಚಂಡಮಾರುತ–ಮಾನ್ಸೂನ್ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ.

• A bay is a large inlet of sea; a sea is not automatically smaller in every naming convention.

• ಕೊಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸಮುದ್ರದ ದೊಡ್ಡ ಒಳಚಾಚಿದ ಭಾಗ; ಹೆಸರುಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದ್ರಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Arabian Sea = west; Bay of Bengal = east.

ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ = ಪಶ್ಚಿಮ; ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ = ಪೂರ್ವ.

NEXT → Coastline: The 2025 Revision / 2025ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದ

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

TOPIC 56 / 73

Coastline: The 2025 Revision

2025ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದ

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

New figure: The Government of India adopted 11,098.81 km as the revised coastline length in April 2025.

ಹೊಸ ಅಂಕಿ: ಏಪ್ರಿಲ್ 2025ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 11,098.81 ಕಿ.ಮೀ. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Older figure:** The earlier textbook and official value was 7,516.6 km including islands.
  ಹಳೆಯ ಅಂಕಿ: ದ್ವೀಪಗಳೊಡನೆ ಹಳೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕೃತ ಮೌಲ್ಯ 7,516.6 ಕಿ.ಮೀ. ಆಗಿತ್ತು.

- **Reason:** Higher-resolution mapping and updated measurement conventions captured more detail.
  ಕಾರಣ: ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರದ ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಳತೆ ವಿಧಾನವು ಕರಾವಳಿಯ ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• The change is mainly a recalculation of existing coastal geometry, not an enormous physical increase in India's territory.

• ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕರಾವಳಿಯ ಹಿಂದಿನ ಆಕಾರದ ಮರುಅಳತೆ; ಭಾರತದ ಭೂಪ್ರದೇಶವು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ.

• For current-affairs questions prefer **11,098.81 km**; for a quotation from an older NCERT edition identify the historical **7,516.6 km** figure.

• ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ **11,098.81 ಕಿ.ಮೀ.**; ಹಳೆಯ ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಪಠ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖಕ್ಕೆ **7,516.6 ಕಿ.ಮೀ.** ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Always check the date and source whenever a coastline number appears.

ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದ ಕಂಡಾಗ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಮೂಲವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

NEXT → Why Do Different Coastline Figures Exist? / ಕರಾವಳಿ ಅಳತೆ ಏಕೆ ಬದಲಾಯಿತು?

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Why Do Different Coastline Figures Exist?

ಕರಾವಳಿ ಅಳತೆ ಏಕೆ ಬದಲಾಯಿತು?

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Scale: Larger-scale mapping reveals smaller inlets, bays, creeks and island edges.

ಮಾಪನಮಾನ: ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರದ ನಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಖಾಡಿಗಳು, ಕೊಲ್ಲಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ದ್ವೀಪ ಅಂಚುಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Technology:** GIS and high-resolution hydrographic records improve tracing.
  ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: ಜಿಐಎಸ್ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ವಿವರದ ಜಲಸರ್ವೇ ದಾಖಲೆಗಳು ರೇಖೆ ಅನುಸರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

- **Definition:** The revised work used a high-water-line-based method with agreed conventions.
  ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಜಲರೇಖೆ ಆಧಾರಿತ ಒಪ್ಪಂದಿತ ವಿಧಾನ ಬಳಸಲಾಯಿತು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A jagged line is longer when measured with a fine ruler than a coarse ruler: this is the 'coastline paradox' idea.

• ಒರಟಾದ ರೇಖೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾಪಕದಿಂದ ಅಳೆಯುವಾಗ ಉದ್ದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು 'ಕರಾವಳಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸ' ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

• The **2025** circular says the newer method accounts more completely for offshore island coastlines.

• 2025ರ ಸುತ್ತೋಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ವಿಧಾನವು ಕರಾವಳಿಯ ಹೊರಗಿನ ದ್ವೀಪಗಳ ಪರಿಧಿಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

A changed measurement is not proof that the sea boundary physically moved by thousands of kilometres.

ಅಳತೆ ಬದಲಾದದ್ದು ಸಮುದ್ರ ಗಡಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಿ.ಮೀ. ಸರಿದಿದೆ ಎಂಬ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲ.

NEXT → Gujarat's Long Coastline / ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಮುನ್ನಡೆ

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Gujarat’s Long Coastline

ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಮುನ್ನಡೆ

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Revised length: Gujarat is listed at 2,340.62 km in the 2025 state-wise table.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಉದ್ದ: 2025ರ ರಾಜ್ಯವಾರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ 2,340.62 ಕಿ.ಮೀ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Rank:** It has the longest coastline among Indian states under this measurement.
  ಸ್ಥಾನ: ಈ ಅಳತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಕರಾವಳಿ ಗುಜರಾತಿನದು.

- **Geography:** Gulfs, inlets and irregular shores contribute to a long measured coast.
  ಭೂಗೋಳ: ಕೊಲ್ಲಿಗಳು, ಖಾಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• State-wise length rankings are affected by the methodology used; they should be studied with their reference year.

• ರಾಜ್ಯವಾರು ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದದ ಕ್ರಮವು ಅಳತೆ ವಿಧಾನದಿಂದ ಬದಲಾಗಬಹುದು; ಉಲ್ಲೇಖ ವರ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಓದಬೇಕು.

• Karnataka's revised coastline is **343.30 km**, making a useful state-specific comparison.

• ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದ **343.30 ಕಿ.ಮೀ.**; ಇದು ರಾಜ್ಯ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Gujarat remains first; Karnataka's new revised figure differs from older GK figures.

ಗುಜರಾತ್ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಇದೆ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊಸ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂಕಿ ಹಳೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭಿನ್ನ.

NEXT → The Bay of Bengal Coast / ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

The Bay of Bengal Coast

ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Main sequence: West Bengal, Odisha, Andhra Pradesh and Tamil Nadu form much of the eastern mainland seaboard.

ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಮ: ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಒಡಿಶಾ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಪೂರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Sea:** The Bay of Bengal faces this side of the peninsula.
  ಸಮುದ್ರ: ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಈ ಬದಿಗೆ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.

- **Environment:** Major river deltas occur at several east-coast river mouths.
  ಪರಿಸರ: ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ಹಲವು ನದಿ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಡೆಲ್ಟಾಗಳಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Large east-flowing rivers and shallow coastal plains help explain extensive delta development on the east coast.

• ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಸಮತಟ್ಟುಗಳು ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ವಿಶಾಲ ಡೆಲ್ಟಾಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

• Under the revised **2025** state table, Tamil Nadu has **1,068.69 km** and Andhra Pradesh **1,053.07 km**.

• 2025ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು **1,068.69 ಕಿ.ಮೀ.** ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ **1,053.07 ಕಿ.ಮೀ.** ಹೊಂದಿವೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Coastal-state ordering by longitude is not identical to coastline-length ranking.

ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಕ್ಷೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದದ ಕ್ರಮ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ.

NEXT → The Arabian Sea Coast / ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

The Arabian Sea Coast

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Main sequence: Gujarat, Maharashtra, Goa, Karnataka and Kerala line the western mainland coast.

ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಮ: ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖ್ಯ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Sea:** All face the Arabian Sea.
  ಸಮುದ್ರ: ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ.

- **Relief:** The Western Ghats lie relatively close to sections of the western coast.
  ಭೂಸ್ವರೂಪ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Coastal plains and mountains interact to shape rainfall, drainage and transport corridors along western India.

• ಕರಾವಳಿ ಸಮತಟ್ಟು ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಮಳೆ, ನೀರಿನ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

• Karnataka's coastal districts are Uttara Kannada, Udupi and Dakshina Kannada.

• ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Karnataka borders the Arabian Sea, not the Bay of Bengal.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ; ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

NEXT → Andaman & Nicobar: Island Arc / ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Andaman & Nicobar: Island Arc

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Setting: This Union Territory lies east of mainland India in the Bay of Bengal–Andaman Sea area.

ಸ್ಥಾನ: ಈ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ–ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Geology:** Many islands form parts of a submerged tectonic mountain arc.
  ಭೂಗರ್ಭ: ಅನೇಕ ದ್ವೀಪಗಳು ನೀರಿನಡಿಗೆ ಹೋದ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರ್ವತ ವಕ್ರದ ಭಾಗಗಳು.

- **Strategic role:** Nearby routes connect the eastern Indian Ocean with Southeast Asian waters.
  ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕ ಪಾತ್ರ: ಸಮೀಪದ ಮಾರ್ಗಗಳು ಪೂರ್ವ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• These islands have maritime, biodiversity and disaster-management significance far beyond their land area.

• ದ್ವೀಪಗಳ ಭೂವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕಿಂತ ಸಮುದ್ರ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಹತ್ವ ಹೆಚ್ಚು.

• Barren Island in the Andaman region is India's only confirmed active volcano.

• ಅಂಡಮಾನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಬ್ಯಾರೆನ್ ದ್ವೀಪವು ಭಾರತದ ದೃಢಪಟ್ಟ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Andaman–Nicobar belongs to the eastern sea region, not Lakshadweep.

ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್ ಪೂರ್ವ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ; ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವಲ್ಲ.

NEXT → Lakshadweep: Coral Island Chain / ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ದ್ವೀಪಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Lakshadweep: Coral Island Chain

ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ದ್ವೀಪಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Location: Lakshadweep lies in the Arabian Sea to the southwest of mainland India.

ಸ್ಥಾನ: ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವು ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Origin:** Its characteristic low islands are coral atolls and related reef structures.
  ಉತ್ಪತ್ತಿ: ಇಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ದ್ವೀಪಗಳು ಪ್ರವಾಳ ಅಟೋಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಹವಳದ ರಚನೆಗಳು.

- **Vulnerability:** Small land area and low elevations increase sensitivity to sea-level and storm impacts.
  ಸಂವೇದನಶೀಲತೆ: ಕಡಿಮೆ ಭೂವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರದಿಂದ ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Compare coral islands with the largely tectonic island arc of Andaman–Nicobar to understand different origins.

• ಪ್ರವಾಳ ದ್ವೀಪಗಳ ಉಗಮವನ್ನು ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್‌ನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದ್ವೀಪವಕ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ.

• An atoll is a ring-like coral reef enclosing or partially enclosing a lagoon.

• ಅಟೋಲ್ ಎಂದರೆ ಸರೋವರದಂತಿರುವ ಲಗೂನ್ ಸುತ್ತುವರಿಯುವ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಸುತ್ತುವರಿಯುವ ಉಂಗುರಾಕಾರದ ಹವಳದ ಬಂಡೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Lakshadweep = coral and Arabian Sea; Andaman–Nicobar = island arc and eastern seas.

ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ = ಪ್ರವಾಳ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ; ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್ = ದ್ವೀಪವಕ್ರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಸಮುದ್ರ.

NEXT → Island Extremes and Sea Channels / ದ್ವೀಪಗಳ ತುದಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Island Extremes and Sea Channels

ದ್ವೀಪಗಳ ತುದಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Indira Point: The southernmost point of the Indian Union lies on Great Nicobar.

ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್: ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Ten Degree Channel:** It separates the Andaman group to the north from the Nicobar group to the south.
  ಹತ್ತು ಡಿಗ್ರಿ ಜಲಸಂಧಿ: ಉತ್ತರದ ಅಂಡಮಾನ್ ಗುಂಪನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದ ನಿಕೋಬಾರ್ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

- **Eight Degree Channel:** It separates Minicoy area from the Maldives region.
  ಎಂಟು ಡಿಗ್ರಿ ಜಲಸಂಧಿ: ಮಿನಿಕಾಯ್ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್ ಪ್ರದೇಶದ ನಡುವೆ ಇದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Channels are sea passages between landmasses; their names often reflect approximate latitude but are not perfect coordinate definitions.

• ಜಲಸಂಧಿಗಳು ಭೂಭಾಗಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳು; ಹೆಸರುಗಳು ಅಂದಾಜು ಅಕ್ಷಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರೂ ನಿಖರ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕವಲ್ಲ.

• The Nine Degree Channel separates Minicoy from the main Lakshadweep group.

• ಒಂಬತ್ತು ಡಿಗ್ರಿ ಜಲಸಂಧಿ ಮಿನಿಕಾಯ್ ಅನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

10° Channel: Andaman–Nicobar; 9°: Minicoy–Lakshadweep; 8°: Minicoy–Maldives.

10°: ಅಂಡಮಾನ್–ನಿಕೋಬಾರ್; **9°**: ಮಿನಿಕಾಯ್–ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ; **8°**: ಮಿನಿಕಾಯ್–ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್.

NEXT → Palk Strait and Nearby Waters / ಭಾರತದ ಸಮೀಪದ ಜಲಸಂಧಿಗಳು

EXPLORE THE COASTS & ISLANDS

Palk Strait and Nearby Waters

ಭಾರತದ ಸಮೀಪದ ಜಲಸಂಧಿಗಳು

Seas, revised coastline, islands and straits

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Palk Strait: A shallow sea passage separates southeastern India from Sri Lanka.

ಪಾಕ್ ಜಲಸಂಧಿ: ಆಗ್ನೇಯ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ನಡುವಿನ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Gulf of Mannar:** The adjoining marine region lies between Tamil Nadu and Sri Lanka.
  ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿ: ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ನಡುವಿನ ಸಮೀಪದ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶ.

- **Shipping concept:** A strait is a narrow waterway joining larger water bodies.
  ನೌಕಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ಜಲಸಂಧಿ ಎಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಜಲಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಕಿರಿದಾದ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Straits matter for navigation, ecosystems, fisheries and coastal diplomacy; shallow channels limit vessel draught.

• ಜಲಸಂಧಿಗಳು ನೌಕಾಯಾನ, ಪರಿಸರ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ; ಆಳವಿಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗಗಳು ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು.

• The Palk Strait and Gulf of Mannar are distinct but nearby geographical features.

• ಪಾಕ್ ಜಲಸಂಧಿ ಮತ್ತು ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವಿಭಿನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Sri Lanka is separated from India by sea, not by a continuous modern land border.

ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಭಾರತದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಮೂಲಕ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ನಿರಂತರ ಆಧುನಿಕ ಭೂಗಡಿ ಇಲ್ಲ.

NEXT → India at the Heart of the Indian Ocean / ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

India at the Heart of the Indian Ocean

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Position: India projects between the Arabian Sea and the Bay of Bengal into the northern Indian Ocean.

ಸ್ಥಾನ: ಭಾರತ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯ ನಡುವೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದೊಳಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Connections:** Sea routes lead toward the Persian Gulf and East Africa in the west.
  ಸಂಪರ್ಕ: ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

- **Connections:** Eastern passages link India toward the Malacca Strait and Southeast Asia.
  ಸಂಪರ್ಕ: ಪೂರ್ವದ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• India's location creates opportunities for commerce and a responsibility to support safe, sustainable maritime routes.

• ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವು ವ್ಯಾಪಾರದ ಅವಕಾಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

• The Indian Ocean is the world's third-largest ocean, after the Pacific and Atlantic.

• ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮತ್ತು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ನಂತರ ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಸಾಗರ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Remember west-bound and east-bound maritime directions separately.

ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೆನಪಿಡಿ.

NEXT → Across the Arabian Sea to West Asia / ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Across the Arabian Sea to West Asia

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Direction: West Asia lies northwest and west of India's maritime setting.

ದಿಕ್ಕು: ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ ಭಾರತದ ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Route:** Arabian Sea shipping connects India toward the Gulf region.
  ಮಾರ್ಗ: ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದ ನೌಕಾಯಾನವು ಭಾರತವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

- **Exchanges:** Trade, migration, energy and cultural ties have long linked these regions.
  ವಿನಿಮಯ: ವ್ಯಾಪಾರ, ವಲಸೆ, ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A map-based explanation should identify the intervening Arabian Sea rather than merely naming trading partners.

• ನಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರಿತ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರರ ಹೆಸರುಗಳ ಬದಲು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

• The Arabian Sea is part of the northern Indian Ocean system.

• ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವು ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

West Asia links are primarily associated with India's western maritime orientation.

ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು.

NEXT → Eastward to Southeast Asia / ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Eastward to Southeast Asia

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Direction: Southeast Asia lies beyond the Bay of Bengal and Andaman Sea.

ದಿಕ್ಕು: ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರದಾಚೆ ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Land link:** Northeastern India connects toward Myanmar and mainland Southeast Asia.
  ಭೂಸಂಪರ್ಕ: ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯಭೂಮಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

- **Maritime link:** Island positions make eastern Indian Ocean shipping routes strategically important.
  ಸಮುದ್ರ ಸಂಪರ್ಕ: ದ್ವೀಪಗಳ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ನೌಕಾ ಮಾರ್ಗಗಳು ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Geography gives India both a land gateway and a maritime gateway to Southeast Asia.

• ಭೂಗೋಳವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯೆಯತ್ತ ಭೂಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗ ಎರಡನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

• The Strait of Malacca links the Indian Ocean region with the South China Sea route through Southeast Asia.

• ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಮೂಲಕ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಭಾಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Myanmar is a key land neighbour when explaining India's Act East connectivity.

ಭಾರತದ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಪ್ರಮುಖ ಭೂನೆರೆ ದೇಶ.

NEXT → Mountain Passes and Historical Contact / ಪ್ರಾಚೀನ ಪರ್ವತ ದಾರಿಗಳು

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Mountain Passes and Historical Contact

ಪ್ರಾಚೀನ ಪರ್ವತ ದಾರಿಗಳು

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Function: Mountain passes provide routes through otherwise difficult terrain.

ಕಾರ್ಯ: ಪರ್ವತ ದಾರಿಗಳು ಕಠಿಣ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗ ನೀಡುತ್ತವೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **History:** Traders, travellers and ideas moved along northwestern and Himalayan corridors.
  ಇತಿಹಾಸ: ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳು ವಾಯವ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಿಮಾಲಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಚಲಿಸಿದವು.

- **Examples:** The Khyber corridor is historically significant for access between the subcontinent and Central Asian regions.
  ಉದಾಹರಣೆ: ಖೈಬರ್ ಮಾರ್ಗವು ಉಪಖಂಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ಹೊಂದಿದೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Mountain barriers reduce easy movement, but passes concentrate travel and cultural exchange in identifiable corridors.

• ಪರ್ವತಗಳು ಸಂಚಾರವನ್ನು ಕಠಿಣಗೊಳಿಸಿದರೂ ಪರ್ವತ ದಾರಿಗಳು ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

• A historically important pass need not lie inside India's present administrative borders.

• ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರ್ವತ ದಾರಿ ಇಂದಿನ ಭಾರತದ ಆಡಳಿತ ಗಡಿಯೊಳಗೇ ಇರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Distinguish historical Indian-subcontinent geography from today's national boundaries.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದ ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.

NEXT → Indian Ocean Trade Through the Ages / ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪರಂಪರೆ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Indian Ocean Trade Through the Ages

ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪರಂಪರೆ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Monsoon winds: Seasonal reversal of winds assisted historical Indian Ocean navigation.

ಮಾನ್ಸೂನ್ ಗಾಳಿ: ಗಾಳಿಯ ಋತುಬದ್ಧ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ನೌಕಾಯಾನಕ್ಕೆ ನೆರವಾಯಿತು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Goods:** Spices, textiles and many other products were exchanged across ports.
  ವಸ್ತುಗಳು: ಮಸಾಲೆ, ಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿನಿಮಯಗೊಂಡವು.

- **Culture:** Trade routes also carried languages, artistic ideas and technologies.
  ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಭಾಷೆ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನೂ ಹರಡಿದವು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Trade geography combines ocean currents, seasonal winds, port locations, market demand and political conditions.

• ವ್ಯಾಪಾರ ಭೂಗೋಳವು ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹ, ಋತು ಗಾಳಿ, ಬಂದರು ಸ್ಥಾನ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

• The Malabar coast was historically known for the spice trade.

• ಮಲಬಾರ್ ಕರಾವಳಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮಸಾಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Indian Ocean trade is not exclusively a modern phenomenon.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇವಲ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಘಟನೆಯಲ್ಲ.

NEXT → Suez Canal and Global Connectivity / ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Suez Canal and Global Connectivity

ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Opening: The Suez Canal opened in 1869.

ಆರಂಭ: ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ 1869ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Route:** It connects the Mediterranean Sea with the Red Sea through Egypt.
  ಮಾರ್ಗ: ಇದು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

- **Impact:** It shortened many sea routes between Indian ports and Europe by avoiding the Cape of Good Hope route.
  ಪರಿಣಾಮ: ಗುಡ್ ಹೋಪ್ ಭೂಶಿರದ ಸುತ್ತಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಭಾರತದ ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಯುರೋಪಿಗೆ ಹಲವಾರು ನೌಕಾಮಾರ್ಗಗಳ ದೂರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A shorter sea route can reduce travel distance and cost, but actual benefits vary with ports, vessel restrictions and traffic.

• ಕಡಿಮೆ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗವು ದೂರ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಬಂದರು, ಹಡಗಿನ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

• NCERT commonly uses an approximate **7,000 km** distance reduction in its India-and-the-world discussion.

• ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿಯ ಭಾರತ–ವಿಶ್ವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **7,000 ಕಿ.ಮೀ.** ದೂರ ಕಡಿತವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Suez joins the Mediterranean and Red Sea, not the Arabian Sea directly.

ಸೂಯೆಜ್ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ; ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

NEXT → Sri Lanka Across the Sea / ಶ್ರೀಲಂಕಾ: ಸಮುದ್ರ ನೆರೆಹೊರೆ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Sri Lanka Across the Sea

ಶ್ರೀಲಂಕಾ: ಸಮುದ್ರ ನೆರೆಹೊರೆ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Location: Sri Lanka lies southeast of the Indian mainland across a narrow sea.

ಸ್ಥಾನ: ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಕಿರಿದಾದ ಸಮುದ್ರದಾಚೆ ಇದೆ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Separators:** Palk Strait and Gulf of Mannar are key features in the intervening waters.
  ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಜಲಪ್ರದೇಶ: ಪಾಕ್ ಜಲಸಂಧಿ ಮತ್ತು ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು.

- **Relationship:** Fishing grounds, maritime trade and cultural links are geographically connected.
  ಸಂಬಂಧ: ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ, ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A 'maritime neighbour' is not necessarily a 'land-border neighbour'; Sri Lanka exemplifies the distinction.

• 'ಸಮುದ್ರ ನೆರೆ ದೇಶ' ಎಂದರೆ 'ಭೂಗಡಿ ನೆರೆ ದೇಶ' ಎಂದಲ್ಲ; ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ.

• Adam's Bridge or Rama Setu refers to a chain of shoals between the two landmasses.

• ಆಡಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ರಾಮಸೇತು ಎರಡು ಭೂಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಮರಳು-ಶಿಲಾ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Sri Lanka is not included in the seven listed land-border neighbours.

ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಏಳು ಭೂಗಡಿ ನೆರೆ ದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

NEXT → Maldives in the Indian Ocean / ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್: ದ್ವೀಪ ನೆರೆಹೊರೆ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Maldives in the Indian Ocean

ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್: ದ್ವೀಪ ನೆರೆಹೊರೆ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Location: Maldives is an island nation southwest of the Indian mainland.

ಸ್ಥಾನ: ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದ ನೈಋತ್ಯದ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Relative position:** It lies south of India's Lakshadweep island region.
  ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ: ಇದು ಭಾರತದ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದೆ.

- **Environmental link:** Coral reefs, lagoons and low islands characterise many parts of the region.
  ಪರಿಸರ ಸಂಪರ್ಕ: ಹವಳದ ಬಂಡೆಗಳು, ಲಗೂನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ದ್ವೀಪಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಲಕ್ಷಣ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• Location helps explain tourism, fisheries, maritime connectivity and vulnerability to coastal hazards.

• ಸ್ಥಾನವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸಮುದ್ರ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಅಪಾಯಗಳ ಸಂವೇದನಶೀಲತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

• Minicoy is an Indian island; it must not be confused with the sovereign Maldives state.

• ಮಿನಿಕಾಯ್ ಭಾರತದ ದ್ವೀಪ; ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಗೊಂದಲಪಡಬೇಡಿ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Maldives is a maritime neighbour and has no land boundary with India.

ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್ ಸಮುದ್ರ ನೆರೆ ದೇಶ; ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಭೂಗಡಿ ಇಲ್ಲ.

NEXT → Put Every Map Fact Together / ಸಂಯೋಜಿತ ನಕ್ಷೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

INDIA'S PLACE IN THE WORLD

Put Every Map Fact Together

ಸಂಯೋಜಿತ ನಕ್ಷೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

Trade links, ocean routes and map synthesis

THE ESSENTIAL IDEA / ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

Coordinates: Begin by reading 8°4′–37°6′N and 68°7′–97°25′E for mainland India.

ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ: ಮುಖ್ಯ ಭಾರತಕ್ಕೆ 8°4′–37°6′N ಮತ್ತು 68°7′–97°25′E ಅನ್ನು ಮೊದಲು ಓದಿ.

Supporting facts / ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು

- **Orientation:** Add Arabian Sea west, Bay of Bengal east and Indian Ocean south.
  ದಿಕ್ಕು: ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಗುರುತಿಸಿ.

- **Connections:** Add northern land neighbours, southern island neighbours and major island groups.
  ಸಂಪರ್ಕ: ಉತ್ತರದ ಭೂನೆರೆ ದೇಶಗಳು, ದಕ್ಷಿಣದ ದ್ವೀಪ ನೆರೆ ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ದ್ವೀಪ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.

The geographical connection / ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಬಂಧ

• A complete answer links coordinates, borders, islands, climate patterns, time and trade instead of studying each fact in isolation.

• ಸಂಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರವು ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ, ಗಡಿ, ದ್ವೀಪ, ಹವಾಮಾನ, ಸಮಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

• Practise reconstructing a blank outline map using only cardinal directions and a memorised sequence of neighbours.

• ದಿಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ನೆರೆ ದೇಶಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೆನಪಿನಿಂದ ಬಳಸಿ ಖಾಲಿ ರೂಪರೇಖಾ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಬಿಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ.

EXAM ESSENTIAL / ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶ

Map answers must distinguish factual locations from approximate not-to-scale sketches.

ನಕ್ಷೆ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನೈಜ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.

NEXT → Practice MCQs and answers / ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳು

Competitive Exam MCQs • Set 1

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ • ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಕಲನ 1

Q01. India lies in which hemispheres?

ಭಾರತವು ಯಾವ ಅರ್ಧಗೋಳಗಳಲ್ಲಿದೆ?

A. Northern and Eastern / ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ
B. Southern and Eastern / ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ
C. Northern and Western / ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ
D. Southern and Western / ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ

Q02. Which line is 0° latitude?

0° ಅಕ್ಷಾಂಶ ಯಾವ ರೇಖೆ?

A. Prime Meridian / ಮೂಲ ರೇಖಾಂಶ
B. Equator / ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ
C. Tropic of Cancer / ಕರ್ಕಾಟಕ ವೃತ್ತ
D. Arctic Circle / ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ

Q03. What is 82°30′E in decimal degrees?

82°30′E ದಶಮಾಂಶ ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು?

A. 82.30°E / 82.30°E
B. 82.05°E / 82.05°E
C. 82.5°E / 82.5°E
D. 83.2°E / 83.2°E

Q04. Which statement about meridians is correct?

ರೇಖಾಂಶ ವೃತ್ತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಯಾವುದು?

A. They never meet / ಅವು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ
B. They meet at poles / ಅವು ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ
C. They measure N/S position / N/S ಸ್ಥಾನ ಅಳೆಯುತ್ತವೆ
D. Equator is a meridian / ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯೇ ರೇಖಾಂಶ

Q05. For local solar-time difference, use mainly...

ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದು...

A. Latitude / ಅಕ್ಷಾಂಶ
B. Altitude / ಎತ್ತರ
C. Longitude / ರೇಖಾಂಶ
D. Rainfall / ಮಳೆ

Answer Key with Brief Explanations / ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರಗಳು

Q01: A — Its latitudes are N and its longitudes are E. ಭಾರತದ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು N ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳು E ಆಗಿವೆ.

Q02: B — Equator defines latitude zero; Greenwich defines longitude zero. ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ 0° ಅಕ್ಷಾಂಶ; ಗ್ರೀನಿಚ್ 0° ರೇಖಾಂಶ.

Q03: C — Thirty angular minutes are half a degree. 30 ಕೋನೀಯ ನಿಮಿಷಗಳು ಅರ್ಧ ಡಿಗ್ರಿಗೆ ಸಮ.

Q04: B — Meridians converge at both geographic poles. ರೇಖಾಂಶ ವೃತ್ತಗಳು ಎರಡೂ ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುತ್ತವೆ.

Q05: C — Earth rotates across longitudes, producing time differences. ಭೂಮಿ ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ತಿರುಗುವುದರಿಂದ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

Competitive Exam MCQs • Set 2

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ • ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಕಲನ 2

Q06. Mainland India extends south to approximately...

ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಸುಮಾರು...

A. 6°45′N / 6°45′N

B. 8°4′N / 8°4′N

C. 23°30′N / 23°30′N

D. 37°6′N / 37°6′N

Q07. Southernmost point including islands is...

ದ್ವೀಪಗಳೊಡನೆ ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ...

A. Kanyakumari / ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ

B. Rameswaram / ರಾಮೇಶ್ವರಂ

C. Indira Point / ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್

D. Minicoy / ಮಿನಿಕಾಯ್

Q08. India ranks which in world area in standard NCERT GK?

ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ?

A. Fifth / ಐದನೇ

B. Sixth / ಆರನೇ

C. Seventh / ಏಳನೇ

D. Eighth / ಎಂಟನೇ

Q09. Tropic of Cancer crosses how many Indian states?

ಕರ್ಕಾಟಕ ವೃತ್ತ ಎಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ?

A. 6 / 6

B. 7 / 7

C. 8 / 8

D. 9 / 9

Q10. Which is NOT crossed by the Tropic of Cancer?

ಕರ್ಕಾಟಕ ವೃತ್ತ ಹಾದುಹೋಗದ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು?

A. Jharkhand / ಜಾರ್ಖಂಡ್

B. Tripura / ತ್ರಿಪುರ

C. Bihar / ಬಿಹಾರ

D. Rajasthan / ರಾಜಸ್ಥಾನ

Answer Key with Brief Explanations / ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರಗಳು

Q06: B — 8°4′N is mainland; Indira Point is farther south. 8°4′N ಮುಖ್ಯಭೂಮಿ; ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದೆ.

Q07: C — Indira Point is on Great Nicobar Island. ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

Q08: C — India is seventh largest by geographical area. ಭಾರತವು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

Q09: C — It passes through eight states from Gujarat to Mizoram. ಇದು ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಮಿಜೋರಾಂವರೆಗೆ ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

Q10: C — Bihar is not in the eight-state list. ಬಿಹಾರವು ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

Competitive Exam MCQs • Set 3

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ • ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಕಲನ 3

Q11. 1° longitude corresponds to how much time?

1° ರೇಖಾಂಶ ಎಷ್ಟು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಮ?

A. 1 minute / 1 ನಿಮಿಷ
B. 2 minutes / 2 ನಿಮಿಷ
C. 4 minutes / 4 ನಿಮಿಷ
D. 15 minutes / 15 ನಿಮಿಷ

Q12. Indian Standard Meridian is...

ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ರೇಖಾಂಶ ಯಾವುದು?

A. 80°E / 80°E
B. 82°30′E / 82°30′E
C. 90°E / 90°E
D. 75°E / 75°E

Q13. If UTC is 10:00, IST is...

UTC 10:00 ಆಗಿದ್ದರೆ IST ಎಷ್ಟು?

A. 04:30 / 04:30
B. 10:30 / 10:30
C. 15:30 / 15:30
D. 16:00 / 16:00

Q14. At 90°E the local solar time is 1 h ahead of...

90°E ಸ್ಥಳೀಯ ಸೌರ ಸಮಯವು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿರುವುದು...

A. 75°E / 75°E
B. 105°E / 105°E
C. 90°W / 90°W
D. 82.5°E / 82.5°E

Q15. Why is daylight variation larger in Kashmir than Kanyakumari?

ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಗಿಂತ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು?

A. Higher longitude / ಹೆಚ್ಚಿನ ರೇಖಾಂಶ
B. Higher latitude / ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶ
C. Lower rainfall / ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ
D. One time zone / ಒಂದು ಸಮಯ ವಲಯ

Answer Key with Brief Explanations / ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರಗಳು

Q11: C — 360° in 24 h gives four minutes per degree. 24 ಗಂಟೆಗೆ 360° ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ.

Q12: B — 82°30′E is the standard reference near Mirzapur. 82°30′E ಮಿರ್ಜಾಪುರದ ಸಮೀಪದ ಮಾನಕ ಉಲ್ಲೇಖ.

Q13: C — Add five hours and thirty minutes to UTC. UTC ಗೆ 5 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

Q14: A — The difference between 90°E and 75°E is 15°. 90°E ಮತ್ತು 75°E ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ 15°.

Q15: B — Latitude governs the seasonal contrast in day length. ಹಗಲಿನ ಅವಧಿಯ ಋತು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

Competitive Exam MCQs • Set 4

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ • ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಕಲನ 4

Q16. India's longest land border is with...

ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಭೂಗಡಿ ಯಾವ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ?

A. China / ಚೀನಾ
B. Bangladesh / ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ
C. Pakistan / ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
D. Nepal / ನೇಪಾಳ

Q17. Which Indian state borders Myanmar?

ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗೆ ಗಡಿ ಹೊಂದಿದೆ?

A. Meghalaya / ಮೇಘಾಲಯ
B. Odisha / ಒಡಿಶಾ
C. Manipur / ಮಣಿಪುರ
D. Bihar / ಬಿಹಾರ

Q18. Official India–Nepal border length is...

ಅಧಿಕೃತ ಭಾರತ–ನೇಪಾಳ ಗಡಿ ಉದ್ದ ಎಷ್ಟು?

A. 699 km / 699 ಕಿ.ಮೀ.
B. 1,643 km / 1,643 ಕಿ.ಮೀ.
C. 1,751 km / 1,751 ಕಿ.ಮೀ.
D. 3,488 km / 3,488 ಕಿ.ಮೀ.

Q19. Which pair are both Bhutan-bordering states?

ಈ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳು ಭೂತಾನ್‌ಗೆ ಗಡಿ ಹೊಂದಿರುವ ಜೋಡಿ ಯಾವುದು?

A. Assam and Sikkim / ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ
B. Bihar and Odisha / ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ
C. Manipur and Nagaland / ಮಣಿಪುರ ಮತ್ತು ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್
D. Punjab and Gujarat / ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್

Q20. Which is a maritime but NOT a land neighbour?

ಸಮುದ್ರ ನೆರೆ ದೇಶ ಆದರೆ ಭೂಗಡಿ ನೆರೆ ಅಲ್ಲದ ದೇಶ ಯಾವುದು?

A. Nepal / ನೇಪಾಳ
B. Myanmar / ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್
C. Sri Lanka / ಶ್ರೀಲಂಕಾ
D. Bhutan / ಭೂತಾನ್

Answer Key with Brief Explanations / ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರಗಳು

Q16: B — Official MHA length for Bangladesh is 4,096.7 km. ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಗಡಿ 4,096.7 ಕಿ.ಮೀ.

Q17: C — Manipur is one of four India–Myanmar frontier states. ಮಣಿಪುರ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

Q18: C — The MHA list gives Nepal 1,751 km. ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇಪಾಳ 1,751 ಕಿ.ಮೀ.

Q19: A — Assam and Sikkim both lie on the Bhutan frontier. ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಎರಡೂ ಭೂತಾನ್ ಗಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ.

Q20: C — Sri Lanka is separated by Palk Strait and Gulf of Mannar waters. ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಪಾಕ್ ಜಲಸಂಧಿ ಮತ್ತು ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

Competitive Exam MCQs • Set 5

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಭ್ಯಾಸ • ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಕಲನ 5

Q21. Revised official coastline length since 2025 is...

2025ರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಧಿಕೃತ ಕರಾವಳಿ ಉದ್ದ ಎಷ್ಟು?

A. 7,516.6 km / 7,516.6 ಕಿ.ಮೀ.
B. 11,098.81 km / 11,098.81 ಕಿ.ಮೀ.
C. 15,106.7 km / 15,106.7 ಕಿ.ಮೀ.
D. 3,214 km / 3,214 ಕಿ.ಮೀ.

Q22. Which state has the longest revised coastline?

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಕರಾವಳಿ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ?

A. Tamil Nadu / ತಮಿಳುನಾಡು
B. Andhra Pradesh / ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
C. Gujarat / ಗುಜರಾತ್
D. Karnataka / ಕರ್ನಾಟಕ

Q23. Lakshadweep lies in the...

ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಇರುವ ಸಮುದ್ರ ಯಾವುದು?

A. Bay of Bengal / ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ
B. Arabian Sea / ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ
C. Red Sea / ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ
D. South China Sea / ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರ

Q24. Ten Degree Channel separates...

ಹತ್ತು ಡಿಗ್ರಿ ಜಲಸಂಧಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು...

A. Andaman and Nicobar / ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್
B. India and Sri Lanka / ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ
C. Minicoy and Maldives / ಮಿನಿಕಾಯ್ ಮತ್ತು ಮಾಲ್ದೀವ್ಸ್
D. Goa and Karnataka / ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ

Q25. Suez Canal connects which two seas?

ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಎರಡು ಸಮುದ್ರಗಳು?

A. Red and Mediterranean / ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್
B. Arabian and Bay of Bengal / ಅರಬ್ಬೀ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ
C. Black and Caspian / ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್
D. Baltic and North / ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ

Answer Key with Brief Explanations / ವಿವರಣೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರಗಳು

Q21: B — The April 2025 circular updated the coastal measurement. ಏಪ್ರಿಲ್ 2025ರ ಸುತ್ತೋಲೆ ಕರಾವಳಿ ಅಳತೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತು.

Q22: C — Gujarat is listed at 2,340.62 km. ಗುಜರಾತಿನ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಾವಳಿ 2,340.62 ಕಿ.ಮೀ.

Q23: B — Lakshadweep is southwest of mainland India in the Arabian Sea. ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವು ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ನೈಋತ್ಯದ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದೆ.

Q24: A — The Ten Degree Channel lies between the Andaman and Nicobar groups. ಹತ್ತು ಡಿಗ್ರಿ ಜಲಸಂಧಿ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಇದೆ.

Q25: A — It opened in 1869, shortening many Europe–India routes. 1869ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಯುರೋಪ್–ಭಾರತ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿತು.